

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA A BUDAPESTI FÜGGETLENSÉG-
GEL EGYÜTT 1 HÓRA 2 P 40 FILLÉR. EGYES
SZÁM: ÁRA HETKÖZNAP 10, VASÁRNAP 20 FILLÉR.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHALY.

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
JÓZSEF KIR. HERCEG-UTCA 16. TELEFON 23-48.
FIÓRKIADÓHIVATAL JÓZSEF KIR. HERCEG-U. 2.

(Trianon 15.) 1935. január 6.

Vasárnap

XXXIX évtolyam 5. szám

A gazdák útja

Az utóbbi időben gyakran olvasunk és hallunk nyilatkozatokat és szónoklatokat, melyek Debrecen közéletében a már bekövetkezett és bekövetkezendő változásokat úgy tüntetik fel, mintha elérkezett volna a világ végéhez, mintha a Kálvinista Róma, vagy annak gazdaközönsege a végpusztulás útjára lépett volna. A volt közélet tényleges vámszedői jajveszékének *pereréi mudiú* és a „politikai emberkedés” haszontalan emlegetésével szinte fölényeskedve ítélkeznek a beállott változásról, csak azért, mert az őrhelyről félreállították őket, mint alkalmatlanná vált posztokat.

Elvázott politikai nagyságok cikkeznek a gazdaközönség részére kioktató szövegeket, szinte tolkodva oktatóiakkal. Vaklármák, vakhírek és vakmesterkedések végtelen hangzavara igyekszik háborgatni a közvéleményt, — de hála a Mindenhatónak, — ez a közvélemény megtalálta a méltó választ és a választásokon eléprő ítéletével megmutatta a köznyugalom és építőmunka útjának az alapját.

Különösen a gazdaközönseget vették ostrom alá, hol szép nyájas szavakkal, hol gúnyval, hol gyalázzal. Ám a gazdatábor, mint egy fejelemzett politikai fundamentum, hivatásához mérten fenségesen tűrve, leseperte magáról a sokszor hízelkedés mázába búrkolt mesterkedéseket, anélkül, hogy lesújtó véleményének egyszer is hangot adott volna.

Ha egy tábor legnagyobb igyekezettel parkodik tarsolyába gyűjteni a rég elfeledett közéleti tisztaság, érdekfelelőség és a becsületes jószándék isteni adományát, akkor ez a tábor még ellenfelei részéről is inkább érdemelt meg türelmet, ami mindenkinél járt szokott, mint az elveszett paradicsom gyehennatűzét, vagy az erősebbre váró utolsó fellegvár „Határkőnél” levő gondolatjelekben gazdag cikkét.

Mindazok a támadások, melyeket három debreceni sajtóorganum ontott egy fedhetetlen jellemű és múltú gazdatábor ellen, sohasem a meggyőződést eredményezték, különösen akkor, ha fogadatlan prókátorok igyekeztek megfélemlítés és félrevezetés eszközeit a céljaik szentesítésére sorompóba állítani.

Most összefoglalva utasítjuk vissza mindazt a machinációt, melyek között érdembeli különbséget tenni nem tudunk, bárki szájából hangzott el, vagy tollából eredt. Jutalmat minden sírnak és moeskolódásnak csak a megvetés lehet.

A karaván haladni fog tovább!
Haladni fog akkor is, ha a gáncsvetések és az útba állások új harcokat és új küzdelmet provokálnak.

Haladni fog, mert azok a nagy célok és feladatok, melyek évek óta tornyosulnak a bebörtölt egerek, végtelen teret adnak a munkálkodásra, aminek nehézségeivel első sorban azoknak kell megbirkóznunk, akik hivatottakká lettek Debrecen ítéletével örökösekké a gátakra.

A gazdatábor fiatalos lendülettel indul a küzdelemben, ahol jól tudja, hogy sebek nélkül győzedelmeskedni nem lehet. De a hasztalanul ütött sebek csak az eredményeket késleltetik. Hő óhajunk a már eddig ütött sebek behégedése is. A gazdákért igazán harcolni úgy lehet, ha a gazdaközönség maga között harcokat nem indít, vajlon az bármely politikai elveket. A fegyvereket mi tesszük legelőbb nyugvóra, hogy a munkát megkezdhesse, de ha ellenünk állandóan fenik az önzés, az egyéni érvényesülés és a személyes gyűlölködés kardjait, örködnünk kell, hogy sorainkat meg ne bontsák egyéni hiúságból.

A támadás fegyverét nem mi vittük fel. Ha hívnak, az ütközetre, készen állunk!

A „Popolo d'Italia” hangsúlyozza, hogy Olaszország nem hagyja el eddigi barátait

(A Debreczeni Ujság budapesti telefonjelentése.)

Mussolini és Laval római találkozásánál, amelyről mai számunkban a „Függetlenség” részletes tudósítást közöl, az olasz és francia lapok élénk kommentárokkal fűszerezik. Különösen érdekesnek találják, hogy a két államférfi első tanácskozását csakhamar egy másik is követte, közvetlenül a királyi fogadás után. Ez a második megbeszélés egy és fél óra hosszúságú tartott.

Viktor Emánuel király villásreggelije után Laval a Pantheonba vonult a királyi sírok meglátogatására, majd az Ismeretlen Katona sírját kereste fel. Délután a Palazzo Farnese-ben fogadta a római francia kolónia tagjait, este pedig a Duce által rendezett nagy-szabású vacsorán vett részt.

Az olasz sajtóorganumok szombati

reggeli számai kivétel nélkül vezércikkekben foglalkoznak Laval római útjával. Legérdekesebb a hívtaloz lapnak, a Popolo d'Italia-nak a vezércikke, amelyben határozottan kijelenti, hogy sem Olaszország, sem Franciaország nem hagyja el eddigi barátait, mert eskü a baráti hűség lehet Európa jövő bekéjének és boldogulásának az alapja. Általában az olasz lapok hangsúlyozzák, hogy az elmúlt év sok gyújtóanyagot termelt ki magából s ezért fontos a nézetek összeegyeztetése. A négyhatalmi szerződést fel kell újítani, Olaszország és Franciaország közlekedése nem más, mint kezdete az európai nagyhatalmak együttműködésének.

A francia újságok hosszú cikkekben méltatják a római út jelentőségét. Kiemelik, hogy a fogadtatás telkesebb is

lehetett volna. Amíg például az Olaszországgal barátságban élő államok vezetői valóságos diadalmenetben szoktak végigutazni Olaszországon, addig Lavalt csak úgynevezett diplomáciai szivélyességben részesítették és minden állomáson Mussolinit éljenezték. A Temps kijelenti, hogy a tárgyalások eredményeképpen egy fokozott mértékű Locarnora van kilátás.

Igen érdekes az a nyilatkozat, amelyet Laval a Neue Freie Presse-nek tegnap reggel kiadott. Laval nyilatkozatában a többi közt a következőket mondja:

— Boldog vagyok, hogy az osztrák néphez ezúton jó kívánságokat intézhetek boldogulására vonatkozólag. Mint valamennyi elődöm és magam is a végsőként ragaszkodom az osztrák függetlenség gondolatához.

A belügyminiszter leiratot intézett Debrecen városhoz a közüzemek és vállalatok végleges szabályozásáról

A köztisztasági vállalat többé nem teljesíthet magánfuvarozást — A városi kertészet ezentul is természetesen virágokat a viszonteladók részére

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Az elmúlt év folyamán, mint ismeretes, a Közérdekeltségek Felügyelő Hatósága Debrecen át tartó vizsgálatot folytatott le Debrecen város összes közüzemében és vállalatában. A Közérdekeltségek vizsgálata annak a kormányzati elvnek az elősegítését célozta, hogy a lehetőség szerint építsék le mindazokat a közüzemeket, amelyek indokolatlanul támasztanak konkurenciát a magánvállalkozásoknak. A belügyminiszter az 1934. évben rendeltében állapította meg Debrecen városára vonatkozóan is, hogy közüzeménél milyen megkötéseket és leépítéseket tart szükségesnek. A Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságának vizsgálata után küldött leiratában közölte a belügyminiszter, hogy a Világítási vállalat, a Víz- és Városi Takarékos és Hitelintézet, a Városi Úszoda, az Erdei vasút, a Központi szeszüzlet üzemének további fenntartását nem teszi kifogás tárgyává. Kimondotta azonban, hogy a Köztisztasági és Fuvarozási Vállalat megszüntetendő, illetve a jövőben csak a városi utcák és terek tisztántartásával foglalkozhat, magánfuvar nem vállalhat.

Továbbra is üzemen marad a városi kertészet

A városi közüzemek és vállalatok végleges helyzetének szabályozását azonban a január első napjaiban érkezett leirat körvonalazza. Ebben a leiratban részletesen foglalkozik a belügyminiszter a Városi Kertészet működési körének megállapításával. Eredetileg ugyanis az volt a miniszterium álláspontja, hogy a Városi Kertészetet is teljesen vissza kell fejleszteni, tekintettel azonban azokra a nagy értékekre, amelyet gyümölcsfa és virág-nemesítés terén a városi kertészet végez, a város vezetősége a földművelésügyi mi-

niszterium támogatását is kérte. A földművelésügyi miniszteriumban a legteljesebb mértékben honorálták azt az álláspontot, hogy a városi kertészetnek a viszonteladók részére korlátozott termelésű fenn kell tartani. A földművelésügyi miniszterium javaslatára azután a belügyminiszterium hozzájárult ahhoz, hogy a debreceni városi kertészet jácint, tulipán, lilium és oxális termelését tovább folytassa, ezenkívül palma, székfű, rózsatermesztését is végezheti viszonteladók számára.

A vágóhídi műjégygyár bérbeadása

A közbiztonsági műjégygyárra vonatkozólag azt kívánta a belügyminiszter, hogy a város kísérelje meg a gyár eladását, vagy bérbeadását. A belügyminiszter annakidején 1935. január elsejéig hozzájárult a bérbeadás elhalasztásához, eddig az időpontig azonban a műjégygyárat nem sikerült bérbeadni. Valószínű, hogy a bérbeadási árverés sikertelenségéhez az is hozzájárult, hogy igen szigorú feltételeket szabtak meg, így például a felhalmozódott jégkészlet teljes átvételét is, éppen ezért a polgármester most felhívta az illetékes ügyosztályt, hogy a műjégygyár bérbeadására vagy eladására vonatkozó hirdetményt új alapokon tegyék közzé.

Visszatejesztik-e a nyomdaüzemet?

A városi nyomdára vonatkozólag is érdekes döntést hozott a belügyminiszter. A város és tisztviselői egyházkerület nyomdájának fenntartását engedélyezem — mondja többek között a belügyminiszter — kiváratosnak tartom azonban, hogy a nyomda üzeme kizárólag a város és egyházkerület által szolgáltatott munkákra szorítkozzék, amit versenytergelyelés nélkül is megkaphat. Kiváratosnak tartja egyúttal a miniszter, hogy a Mé-

lusz papírkereskedés is szintén csak a nyomdával kapcsolatos üzletmenetre szorítkozzék.

A belügyminiszternek erre a döntésére már válaszolt a város vezetősége, s e szerint az egyház és a város nyomtatványaitól nem tartható fenn a nyomda, mert ez a nyomtatványszükséglet mindössze 15—20 százalékát teszi ki a nyomda évi rendes forgalmának. Ebben a kérdésben tehát még nem lehet tudni, hogy milyen alapon fog megtörténni a nyomda üzemenek a visszafelkészítése.

A világítási vállalat és a téglagyár ügye

Fontos rendelkezése a belügyminiszteri leiratnak az is, amelyben a világítási vállalat felesleges létszámú személyzetének csökkentését rendeli el. A belügyminiszter sürgős jelentést kért arról, hogy milyen rendszer alapján vették fel a világítási vállalat alkalmazottait és az egyes munkakörök beosztásáról is. A világítási vállalat még nem adott választ ezekre a kérdésekre, ezért a város vezetősége anvagi és fegyelmi felelőség terhe mellett felhívja a világítási vállalat igazgatóját, hogy a személyzet létszámáról és az esetleg feleslegesé vált alkalmazottaknak a törvényes keretek között megengedett legrövidebb időn belüli elbocsátásáról legyen jelentést.

Végül a városi téglagyár bérbeadását is sürgeti a belügyminiszter. A téglagyárra vonatkozólag már van egy közgyűlési határozat, amely úgy intézkedik, hogy az értékesítés kedvező elintézéséig korlátozott üzemmel ismét megindul a városi téglagyárban a munka, azonban ezt a határozatot sem hajtják végre addig, amíg a belügyminiszter a költségvetésnek a téglagyárra vonatkozó részét jóvá nem hagyta.

Megoldódott a hajdúnánási női holttest rejtélye

Deliriosus állapotban a vizes árokba esett Pogácsás Andrásné és teljesen kihűlt a teste — Nem történt bűncselekmény

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Beszámolt a Debreczeni Ujság—Hajdúnánási hírlap a minap arról, hogy Hajdúnánási rejtélyes haláleset történt. Pogácsás Andrásné, született Juhász Margit negyvenkét éves hajdudorogi napszámos asszonyt a Nagyvárd utca végén a vízzel telt árokban az egyik rendőr eszméletlen állapotban találta. Azonnal hívta a mentőket, akik Pogácsásnént szállították a járványkórházba s ott próbálták eszméltre téríteni, de ez nem sikerült s az asszony meghalt. A kórházból el is temették. Az esetről jelentést tettek a debreceni királyi ügyészségnek is, amelyek indítványára dr. Preinésberger Jenő táblabíró, a központi vizsgálóbírószék vezetője elrendelte a holttest exhumálását és egyúttal kiszállított a helyszínre a sejtélyes haláleset körülményeinek tisztázása céljából.

Úgy a boncolás, mint a helyszíni kihallgatás és vizsgálat pénteken délután történt meg Hajdúnánáson. A vizsgálat során megállapították, hogy Pogácsás Andrásné a múlt nap Hajdudorogról Nánásra ment,

ahol az egyik kocsmában egy ismeretlen férfival pálinkázott. Este telé már olyan részeg lett mind a kettő, hogy nem tudták a lábukon megállni. Haza akartak menni Dorogra s az egyik szekeres gazda, akinek a nevét nem sikerült megtudni, szánalomból felvette szekerére a két részeget azzal, hogy hazaviszi őket. Útközben azonban Pogácsásné összerondította a szekeret, mire a gazda dühösen letette a két embert az út szélére és tovább ment.

Időközben az ismeretlen részeg ember valahogyan eltántorgott, Pogácsásné pedig eszméletlenül, deliriosus állapotban maradt az út szélén. Hajdúnánási határban. Az egyik rendőr észrevette a mozdulatlanul fekvő asszonyt, felhívta a rendőrséget, ahonnan segítséget kért s így nagynehezen szállították a rendőrségre. Pogácsásné ott reggelre valamennyire kijózanodott és elbocsátották. Első dolga megint csak az volt, hogy sorra látogatta a kocsmákat és óriási mennyiségű pálinkát fogyasztott el. Az esti órákban ismét

hazafelé készülődött, de még az előző napinál is rettenetesebb állapotban volt, úgy hogy a Nagyvárd utca végén összeesett és belezuhant a vízzel telt útszéli árokba. Itt találta meg a rendőrszem hajnalban, eszméletlen állapotban. Próbálta élesztetni Pogácsásnént, de eredménytelenül. Közben észrevette, hogy az asszony teste teljesen kihűlt már. Azonnal telefonált a mentőknek, akik a járványkórházba szállították Pogácsásnént. Itt injekciókkal próbálták eszméltre téríteni, de ez sem járt sikerrel és az asszony estére meghalt.

Mint a boncolás alkalmával megállapították, halálát kihűlés következtében beállott szívbénulás idézte elő. Azokat a sérüléseket, amelyek a testén láthatók voltak, többszöri elesése alkalmával szerezte, de egyik sem volt halálos.

Miután a vizsgálat során megállapították, hogy Pogácsás Andrásné halála körüli bűncselekmény nem történt, a debreceni ügyészség és vizsgálóbírószék megállapította a további nyomozás a különös haláleset ügyében.

Gábor fejedelem támogatásával újra épülni kezdett s boithatása helyén, 1628-ban a boltzata és a teteje újra elpusztult. Most 1802-ben megint úgy legett, hogy benne épen egy szeg sem maradt, sőt mindenestül vakolása lehullván, féglát sorra lehet számolni, úgy, hogy kétéltedem, hogy valaha így... meg lehessen építeni. A házaragasztott kötetű torony is hasonló sorsra jutott, a benne lévő két harangok elváltak, lehullottak, az óra és a hold elromlottak. A Verestorony, amelyet az I. Rákóczi György fejedelemmel ajándékozott igen nagy harang számára építettek, szintén legett, de a benne lévő nagyharang nem olvadt el, hanem az égő gerendák közül a földre zuhant. „Abba melyen belevágódott, az hol tősz lévén, az a tudatlan emberekül megmunkáltatott és így a hangját elvesztette”. A torony falába rakott nagy gerendák egy hétig is égtek. „A szívnek elkeseredése nélkül nem lehet meg ma is ezekre tekinteni.” A papok, professorok, kántorok és egyéb egyházi épületekben esett kár legalább 150.000 forint volt.

Vizkeresztkor

írta: MOLNÁR JÓZSEF ny. ezredes.

Amikor Szentpétervárt, a mai Leningrádot még Petrogradnak hívták, akkoriban szabad volt ott a vallásgyakorlat, és nagy ünnepe volt a muszkának a „Vizkereszt”.

Egyik szép ünnepi szokásuk volt ezen a napon a jégkereszt felállítása is. Hatalmas keresztalakú tartályba vízzel engedték és az ilyenkor ott uralkodó —30°—40° hidegben ez hamar jénekké befagyva, egy kristálytisztá nagy keresztet nyertek. Vizkereszt napján ezt a jéggyűgyűt, de igazi vizkeresztet egyházi processióval vitték a folyók és folyamok közepére — amelyek természetesen szintén mélyen vannak befagyva — és ott felállították az év folyamán vízbe fulladtak lelki emlékére. A hatalmas hidegben, midőn még verőfényes délelőtt sem száll a higanyszlop soha a —30° fok fölé, ez a kereszt — hirdette egyben az igé — egészen tavaszig, mintha süvegprizma lenne, a szivárvány minden színében ragyogott. A muszka, ha keresztet látott, ekkor még keresztet vetett. A forradalom már elseperte ezt is...

poszba, amely a cári palotával szemben fekszik? Nézzem erre, a megerődtetett épületesoport felé is, erre, amely ha akarom vár, ha akarom kórház, ha akarom jogház. Azt mesélték ott nekem, hogy idemenekültek a cárok, ha veszélyt sejtettek. Olyan ez, mintha valaki hűséges emberéül Pesten a Vigadóba a Citadellába menekülne. Ha baj volt, éjjel mentek a cárok ide csolnakon. Mikor én ott bámészkodtam, ez a városban összefogdosott „burzsujokkal” volt tele.

Amint ilyeneken gondolkodtam és néztem a Néván a jeget, egy öreg muszka úr állott meg mellettem. Egy olyan úr, akiről lert, hogy nagy úr lehetett. Eleinte ő is nézte a téli palotát, majd német nyelven a következőket mesélte el nekem:

„Vizkereszt nagy ünnepünk volt nekünk eddig, — most már nincsen ünnepünk...”

„Lásd, ilyenkor hozták ott a túlsó oldalon nagy kísérettel a Vizkeresztet és felállították a Néva közepén. A cár

ott állott a téli palota ablakában, ha Petrogradon volt és nézte az ünnepeket. Egy „kamarás” arany serlegben Néva-vízel vitt fel neki, amelyből a cár az oroz nép üdvére ivott. Ezután megrögzte a cár aranyéjjel a serleget és utastolta a kamarást, hogy a pénzt ossza szét a szegények között...”

„Mondja kérem, ki iszik ma az oroz nép egyszégre, mikor az emberek szíve olyan lett, mint a Néva jége...?”

Elbűsültam tőle és mentem a megszokott úton a Sereváni-prospekten kifelé a városból a Golodaj-osztronon (az éhség szigetén) a járványkórházban volt műhelyünkre és útközben, tudom, hogy nagyon sajnáltam szegény öreget. Így voltunk ezzel mindannyian. Nekünk nyomorúságunkban is volt ekkor valamű biztató, valami felemelő érzélünk, — az, hogy tudtuk azt, hogy egy boldog ország, egy hatalmas Monarchia áll a hátunk mögött.

Ma, midőn Vizkeresztkor ez jött az eszembe, elgondolodom, hogy a nekünk felállított trianoni kereszt alatt vajjon van-e most jobb világunk...? Es szegény magyaroknak ki áll majd a háta mögött? Valahogy úgy érzem most magamat, mint érezhette magát az a szegény öreg úr...

Gyászba és hamuba borult a kollégium

„Lekett, „gyászba és hamuba borult” a híres református kollégium is, de szerencsére a drága és híres bibliotéka, az audótorium, a tanterem és a coetus háza a levelekkel együtt megmaradt. Viszont a deákok annál nagyobb kárt szenvedtek, mert az ifjúság a pünkösdi ünnepekre hazament s így nem volt, aki gondoljon a diákszobák apró kincsével. „Csudálva lehet ott nézni. Debrecenen kívül a homokra nagy seregen gyűlt golyókat, melyek egész júniját ábrázoltak messziről: ezek sem elédelt nem kerestek, sem nem repedtek, hanem fejüket lecsúszasztva állottak és így kétségkívül a tűzben vesztett fészkeiket, fiaikat gyászolták. Igen alkalmasan díszíteték azokat Debrecennek füstös utcáin a hűdőség és penészszag miatt iorogni. A város székerei utcánként járáltak, melyekre a rabok a dögök, kutyákat, macskákat, disznókat s megsült aprómárhakat takarították, a csordákat a városba sok ideig be sem eresztették, mindenütt csak pusztaság lévén”.

A városi magistrátus mindent elkövetett, hogy a tűz okát felderítse, de sikertelenül. Minden valószínűség szerint szándékos gyújtogatás okozta a tüzet. A tűzkárosultak segítségére nemcsak a közellévő helyiségek, hanem még a legtávolabbi városok, mint Pozsony is, küldtek alamizsnát. Gyűlt is az alamizna meglehetősen, az utrapülés azonban nehezen haladt, mert maguk a kárvalottak borzasztó drágaságot idéztek fel azzal, hogy min-dennek az árát egymás ellen felkeltették.

Érdekes feljegyzések egy múlt század eleji tűzvészről, amely a tél Debrecen elpusztította és „ölbevette” a nagylemplomot is

Ezerötszáz ház hamvadt el egyszerre — Másfélmillió pengőre rugott a lakosság kára

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A régi debreceni tűzvészek, az inendiumok siralmas krónikája bizony sok-sok pusztulást jegyzett fel. Mégis kevés egykorú feljegyzés vetődik azokkal a naplójegyzetekkel, amelyeket nemrégiben találtak meg Keresztesi József református lelkész jegyzetei között. A régi lelképásztor különös érdekességgel és eleven tollal jegyezte fel annak a tűzvésznek a történetét, amely 1802 július 11-én, pénteken délután hat teljes óra hosszat dühöngött Debrecenben. Keresztesi Józsefnek szintén háza volt Debrecenben. A tűzvészt követő napon egy szalcsi lakos hírt vitt neki a katasztrófáról, mire ő elrémülve rohant azonnal Debrecenbe s a maga házat épen találta ugyan, de szegény atyafiai házak hamvai között sírva lelte, „gyermekünket pedig, mint a fészekből kivevő madarakat, úgy találtam”.

másik utca rövid emlékezetem befűl háromszor is ehamvadt és így sokere háznép siratta „visszaszerelhetetlen káráit és elszegényedését”. Bartha Boldizsár az ő Krónikájában megírta Debrecennek tűz és sarcoltatás által vallott káráit, de — írja Keresztesi — ehhez apusztuláshoz még csak hasonlót sem említt, de nem is említhet.

643 telek pusztulása

A hiteles felszámolás szerint hatszáznegyvenhárom telek vallott kárt és mivel Debrecenben egy teleknek szokás volt két, sőt három házat is építeni, elpusztulhatott 1500 ház. Az összes kárt Keresztesi József szerint akkori pénzben másfélmillióra becsülték. De a tragédia szörnyűsége a debreceniek számára elsősorban az volt, hogy legett messze-földre híres nagy temploma, amelyet a külföldi utazók is elismeréssel emlegetnek útlevelésükben és amely régiségeivel „és egyszerűségével ékeskedett és bámulást okozott”. A templom egyébként nem ekkor égett le először; már 1564-ben is elpusztult és 64 esztendőig pusztán állott. 1626-ban Bethlen

MAGYARORSZÁG AZ AUSZTRALIAI JAMBOREEN

A Viktória államban lévő Melbourne város 100 éves évfordulója alkalmából az ausztráliai cserkészek Frankstonban nagy jamboree rendeztek. A 22.000 cserkész részvevő között az európai cserkészlet négy nemzet képviselői, köztük Magyarország is. A magyar cserkészlet képviselőiben dr. Molnár Frigyes orsz. társelnök van jelen, aki közel négy hónapot utazott oda és vissza, hogy az ausztráliai cserkészek meghívásának eleget tehesen. A tábor érdekesebb adatai közül megemlíthetjük a három kilométer hosszú vízvezeték hálózatát, melyen 750 csap és 350 zuhanyfürdő van. Hatalmas játszótér, három bankja és külön posta! és távbeszélőhívatala van. Naponia 4.500 liter tejet, 2.500 kg. burgonyát, 4.500 kg. kenyert, 3.750 kg. húst, 1.500 kg. gyümölcsöt, 20.000 drb tojást és 3 kilométer hosszú kolbászt fogyasztanak. A táborozáson résztvevő Baden Powell lord, a világ főszerkesztője, aki karácsonykor érkezett oda két lánya kíséretében.

A báli ujdonságaival feltűnést kelt

Petrik Károly

rőtűs és rövidéru üzlete
szentanna-u. 5.

Ruhaselymek, Csipkék, Strassok, Diszvirágok

Telefon: 12 44.   Telefon: 12-44.

Hogyan folyt le a tűzveszedelem?

Keresztesi József érdeklődni kezdett a tűz körülményei iránt és feljegyezte a még füstölő romok között, amit maga hallott, látott, vagy később olvasott. Az ő naplója szerint a tűz délután 1 óra tájban a Kis-csapó-utcán támadt, meggyűlván először özv. Dinnyés Istvánné pálinkázó asszony-nak sertésőrá. A tűz a lóvásár végéig ment át a Nagy-péterfia, Darabos-, Mester-utca egy részén, a Kis- és Nagy-hatvani, Piac-, Nagy-, Új, Kisul s Német-utcaikon, ennek szegletén a Kistemplom fogta meg a tüzet, Kádás- és Miklós-utca szegletéig, és — amint Keresztesi József írja — ölbevette a Nagylemplomot, a Verestoronyt, a kollégiumot, úgy, hogy ha Debrecen a fele nem égett is le egészen, de a legszebb része, a díszesebb és nagyobb épületei a megyének, még pedig azok, amelyek öt esztendővel ezelőtt is, 1797 szeptember 16-án is hamvadtak. A kétszer is kárt szenvedett részek a Hatvani-, a Nagy-, a Kis-úti, a Német-, a Kádás-utcaik voltak. Ezek közül egyik-

Hócipők gyári előirt áron, nagy választékban

Benyáts áruház

ISTENTISZTELETEK

A ref. templomokban:

Negytemplomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Kovács Imre, Kistemplomban délelőtt 9 órakor Kalas Ferenc, 11 órakor Farkas Ignác, délután 5 órakor Farkas Pál, Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor dr. Dancsházy Sándor, délután 5 órakor Modis László, Árpád-téren délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután 3 órakor Nagy Dezső, Ispolyban délelőtt 10 órakor vez. Szabó Endre, délután 5 órakor Musza Ferenc, Homokkerten délelőtt 10 órakor Uray Sándor, délután 3 órakor Kalas Ferenc, Kerekes-télen délelőtt 10 órakor Márki Kálmán, délután 3 órakor Bőr József th, Woiwka-télen délután 3 órakor Laky István th, Nyilastelepen délután 3 órakor Udvarhelyi György th, Nyúlason délelőtt 10 órakor Ilyés Sándor th, Csapókerten délelőtt 10 órakor Nagy József, délután 3 órakor Papp Béla, Téglavetőben délután 3 órakor Kiss Ferenc, Egyeken délután 3 órakor Siposs Imre, Ondód-Vedresdűjén délelőtt 10 órakor Magyar Bertalan.

A római katólikus templomban:

Vasárnap, Vízkereszt ünnepén: Egész napos szentségimádás, Szentségkítélet reggel 6 órakor, Szentmisék a főoltárnál 6, 7, 8, 9, 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor, 8 órakor piarista diakónia, Fél 10 órakor nagymisé mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, pápai főpap, prépost-plébános, Szentbeszédet mond Kovács Sándor püspöki tanácsos, az Actio Catholica országos osztály-igazgatója, Nagymisé keretében vízszentelés, Utolsó mise fél 1 órakor, Szentségkítélet délután 5 órakor, előtte prédikál Somogyi Ferenc káplán, A Homokkerten délelőtt 10 órakor szentmisét mond és prédikál dr. Rásovsky Kálmán kegyesrendi tanár; a Csapókerten Novák Gyula káplán; a Nyilastelepen Szabó Imre püspöki tanácsos; az Augustin-szántórúmban délelőtt 9 órakor Somogyi Ferenc káplán; a Magyarok Nagyasszonya-kápolnában Bócsa Endre káplán; a Szent László-kápolnában Hutay Ferenc szentszéki bíró; Hajdúsámszonban Révész István káplán.

A görög szertartású rom. kath. templomban:

Vasárnap, Vízkereszt ünnepén: Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diakónia, 9 órakor katonamisé a görög és latin szertartású római katólikus katonák részére, 10 órakor nagy szentmise, utána szent beszédet mond Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos, Mise után vízszentelés, Délután fél 4 órakor Rózsafüzér-újratétel, 4 órakor veszernye, utána szentségimádás.

Az evangélikus templomban:

Vasárnap, Vízkereszt ünnepén délelőtt 10 órakor és este 6 órakor ünnepi istentisztelet igehirdetéssel, külmisziói offertóriummal, Predikál Pass László lelkész.

Az unitárius templomban

A Hetvan-utca 24. szám alatt levő unitárius templomban január 6-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendez vasárnapi istentiszteletet tartanak. Ez alkalmával imádkozik, prédikál: Bedó Boriska, fogarasi unitárius segédlelkész. A templom fűtve van, Istentisztelet után rendez havai keblitanási ülést lesz. A debreceni unitárius templomban (de talán a többiben sem) lelkész-nő eddig nem beszélt, felhívjuk a helybéli s a vidéki híveink, valamint a templomba járó közönség figyelmét, ezen most meg ritkaság számba menő esetre, — hallgassuk meg minél többben.

Gázzal akart öngyilkosságot elkövetni egy fiatal cselédleány

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Tóth Mária 20 éves debreceni cselédleány péntekről szombatra virradó éjszaka szolgálati helyén, amely a Kossuth-utca 61. szám alatt volt, öngyilkossági szándékból kinyitotta a gázesapot, lefeküdt aludni, Reggel hat órakor a házbellek észrevették, hogy a konyhából gáz szivarog ki, betörték az ajtót és a konyhában eszméletlen állapotban találták meg Tóth Mária-t. Azonnal kihívták a mentőket, akik első segélyben részesítették a leányt, majd a klinikára szállították.

Tóth Mária-t valószínűleg sikerül megmenteni az életnek. Egyelőre nem lehetett megállapítani, hogy tettét mi okból követte el.

GABÁNYI UTÓDA

Iroda és telep:
Csapó-u. 28
TELEFON: 24-49.

LÁNG MIKLÓS
városunk legrégebb és legnagyobb szénletele, ahol mindenféle szén, tüzfű és koksz mindenkor a legolcsóbb napi áron beszerezhető.

A betörők kifosztottak egy József királyi herceg-utcai fűszerüzletet

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Rubinstein László, József királyi herceg-utca 47. szám alatt lakó fűszeres feljelentést tett a rendőrségen, mert éjszaka üzletében betörők jártak. Reggel, mikor az üzletet ki akarták nyitni, a tulajdonos észrevette, hogy a rolló már nyitva van. Ráműlten ment be a helyiségbe, ahol ériási rendtelenséget talált.

A betörők, mint kiderült, a redőny lakóját lefeszítették, alkulecsát kinyitották az üzlet hátsó ajtaját és 300 pengő értékű fűszert, cukrot, kávé-t, valamint egyéb áruikat ellopak.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított.

Három hónapra ítélte a törvényszék a tolvaj Derzsi Jánost, aki kampós-bottal halászott a pajtákban

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Veszedelemes tolvajárságú került a múlt nap a debreceni törvényszéken a vádlottak padjára. A múlt év novemberében az egyik rendőr elfogta Csabák József huszonkét éves debreceni munkanélküli házát, aki Lőrinczi János udvaráról deszkákat akart lopni. Előállította a rendőrségen, ahol Csabák kivallotta, hogy nemcsak ez a bűncselekmény terheli a lelkét, hanem egy Derzsi János nevű barátjával együtt több ízben követtek el betöréseket és lopásokat. A múlt év augusztus 31-én, éjjel bemásztak az egyik külsőségi lakás udvarára a kerítésen keresztül és egy ötven literes vasúttól lopak el. November ötödikén Nyírbökönyben Nagy Imre házában tettek látogatást. Itt is éjszaka másztak át a kerítésen, majd az udvaron levő pajta ajtaját próbálták felfeszíteni, de nem sikerült. Erre egy kampós bottal nyúltak be az ablakon és ki-

lástak egy régi ferencjózsefi kabátot a hozzávaló pepita nadrággal. Minthogy a zsáknányt igen szegényesnek találták, megígérték a kampós bottal össze tördeltek a pajtában levő lámpákat és tárgyokat, azután eltávoztak. Nagy Zoltánhoz jöttek ezután Debrecenbe, akitől három nárnát loptak el, amelyeket büntársuk, Szűcs Juliánna bejárónő adott el, összesen hét pengőért.

A tolvajok a rendőrségen eleinte tagadtak, később azonban a törvényszéki tárgyaláson töredelmes beismerő vallomást tettek. A törvényszék Derzsi Jánost, aki már több ízben volt büntetve hasonló bűncselekményekért, lopás miatt három hónapra fogházra, Csabák Józsefet hét napi fogházra, Szűcs Juliánna-t pedig tulajdon elleni kihágás miatt tíz pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletben úgy a királyi ügyész, mint a vádlottak megnyugodtak s így az ítélet.

Zenekedvelők Köre zongoraciklus II. est

Dr. Baranyi János zongoraművész
hangversenye a Városi Zeneiskola dísztermében

1935. január 8-án, kedden este 8-kor.

Adórögzítés felmondása és új adóbevallások

Kik mondhatják fel jövedelem és vagyonadóikat?

Azon adózók, akiknek jövedelem és vagyonadójuk a pénzügyi rendelkezések folytán a következő évre is fentartható lenne (rögzítés) szabályszerű adóbevallás csatolása mellett január hó végéig adóalapjuk újabb megállapítását kérhetik, ha az előző évi adóalapot jövedelmi, illetve vagyoni viszonyaikhoz képest soknak tartják.

Jelen közleményben háztulajdonosi szempontból ismertetem a jövedelem, illetve vagyonadó követési eljárást.

Mikor fizet a háztulajdonos jövedelem, illetve vagyonadót?

Jövedelemadót csak akkor tartozik a háztulajdonos fizetni, ha az adóévet megelőző naptári évben az összes tiszta jövedelme (a törvényesen megengedett levonások után) az ezer pengőt meghaladja, ha pedig a háztulajdonosnak egyéb adómentes jövedelme is van, akkor ha adóköteles jövedelme az évi 600 P-t meghaladja.

Vagyonadót pedig csak abban az esetben kell fizetni, ha az adóévet megelőző naptári év utolsó napján a tiszta vagyon értéke az 5 ezer pengőt meghaladja, aki pedig jövedelem-adót nem köteles fizetni, mert tiszta jövedelme az ezer pengőt, illetve ha más adómentes jövedelmi forrása is van, a 600 P-t meg nem haladta, csak abban az esetben köteles vagyonadót fizetni, ha tiszta vagyona a 25 ezer pengőt meghaladta (500 P. M. 1927. sz. rend. 23., 27. §. 5. pont.)

A pénzügyminiszter évről-évre rendeltel állapítja meg, hogy a nyers házbérlő-jövedelem hányszorosára veendő az ingat-

lan értékének megállapítására. Az elmúlt évben ez a következő táblázat szerint volt megállapítva 6 ezer pengő bérlő-jövedelemig a bérlő-jövedelem 15-szöröse, 7 ezer pengő bérlő-jövedelemnél annak 14-szerese, 8 ezer pengőnél, annak 12-szerese, 10 ezer pengőnél 11-szerese, 12 ezer pengőnél 10-szerese.

Megjegyezni kívánom, hogy ezen szorzószámok oly magasak, hogy egyes házak jövedelmének értéke még a telénel is kevesebb, mint amennyire ezen szorzószámmal értékelve vannak. A Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete a pénzügyminiszterhez intézett memorandumában a ház utáni vagyonadó szorzószámát a felére kérte lecsökkenteni és kérte, annak megengedését, hogy a tulajdonos a ház tényleges értékét bizonyíthassa.

Mik vonhatók le a nyers házbérlő-jövedelemből?

A nyers házbérlő-jövedelemből levonásba hozható, 1. az adóköteles által az adóévet megelőző évben fizetett közszolgáltatások (állami, községi, egyenes adók, egyházi adók stb.) 2. az igazolt és az adóköteles által fizetett adóssági kamatok és egyéb magánjogi címen alapuló terhek után fizetett kamatok. 3. A házbérlőkörből származó igazolt házbérlő-terhek (üres lakás, elvitt és behajthatatlan lakbérek 4. Az épület tatarozási és karbantartási költségei. 5. A közüzemi költségek (vízvezeték, kéményseprési, szemétfuvarozási, tűzbiztosítási és az épület használatával járó egyéb költségek.)

Azon adózók, kik a tatarozási és karbantartási költségeket igazolni nem tudják, a nyers házbérlő-jövedelem 5. illetve 10 szá-

zalékát vonhatják le tatarozási költség átalány címén.

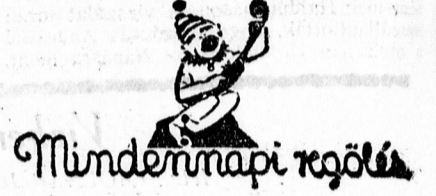
A tiszta vagyon megállapítása során levonásba hozhatók a vagyont terhelő összes tartozások (banktartozás, magánkölcsön stb.)

A fenti levonások helyességét írásban kell igazolni s az a rögzítés feloldására irányuló kérvényhez csatolandó, mert csak az igazolt tartozásokat veheti figyelembe a kivétel hatósága.

A jövedelem és vagyonadó bevallásához használandó bizonyítékok bélyegmentesek, ugyancsak bélyegmentes a rögzített feloldásra irányuló kérvény is.

Tekintettel arra, hogy nagyon sok háztulajdonos van, kinek jövedelme és vagyonadója éveken ezelőtt lett rögzítve és azóta az általános gazdasági romlás következtében jövedelmében nagyobb arányú csökkenés állott be — miáltal jövedelmi és vagyonadó alapja kisebbedett, ajánlatos az érdekelteknek a rögzítés felmondása iránti kérelmet a m. kir. adóhivatáshoz 1935 január 31-ig benyújtani.

Pethő Lajos.

Haj, regő-rejtem, Jön a farsang... ejtem... Nagy átok a sors-eltérre: Kell a pénz a zorzettekre, Képpösinre, túllre, Bóbítára, fülre... Szóarekra, lakzikákra. Pénz adunk a taxikákra. Új cipőre, lakkra. Tatarozott irakkra. S amit szabnak elég bőkre: Különféle belépőkre... Hogyha jön a rest éj: Kezdődik az estély, Bársonyokban, moarékbán, Rérsztyezünk a szóarekbán S únatkozunk híradásig: Kivilágos híradásig... (lisztius)

Húsz kiló buzát lopott, mert nem volt dohányja

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Vas István húsz éves-józsa napszámos a múlt év nyarán Szolnoki Jánosné lakásán végzett több ízben alkalmi munkákat és ebből tartotta fenn magát, mert állandó keresete nem volt. Július 24-én, amikor Szolnokiné nem volt otthon, Vas egy dróttal kinyitotta a konyha ajtaját és a konyhán keresztül felment a padlásra, onnan pedig egy kis zsákba húsz kiló buzát lopott ki. Ezt egy ismeretlen embernek eladta hatvan fillérért. A csendőrök a Szolnokiné feljelentése alapján elfogták Vas Istvánt, aki a törvényszéki tárgyaláson beismerő vallomást tette. A bíróság közben bírva mondogta el, hogy azért lopta a buzát, mert nem volt pénze dohányra. A hatvan fillérből nyomban cigarettát vett. A törvényszék tíz napi fogházbüntetésre ítélte a magáról megfélemedezett fiatal fiút, aki bírva jelentette ki, hogy megnyugszik az ítéletben és soha többé nem fog lopni, mert most is nagyon szegény magát.

Kedvezményes szálloda-e helyezés Pesten.

Megállapodtunk a Metropol Szálloda (Rákóczi-út 58.) igazgatóságával, mely szerint lapunk olvasói kedvezményesen, folyóvizes, telefonnal, rádióval és központi fűtéssel ellátott szobákat 4 pengőtől, 2 ágyas szobákat 7 pengőtől kapnak. Teljes penziót már 8 pengőtől kapnak.

A METROPOLE éttermében esténként Berkes Béla muzsikál, a gyönyörű télikertben pedig egy remek jazz zenéjére táncolnak a vendégek. Patinás híru kiváló konyha. Elegáns kávéház. Hat telefon.

Sesztina Jenő és a fészekodu-gyártás Magyarországon

írta: dr. Nagy Jenő.

A természet és madárvédelem eszméi csak a legutolsó évtizedekben terjedtek el az alföldi városokban. Az alföldi magyarok vajmi kevés érdeke volt, sőt van is az ilyen — egykori felfogás szerint — haszontalan természetrajongás iránt. Ennek dacára azonban a természet és madárvédelemnek és gyakorlati alkalmazásának az eredete a Nagy Alföldön már jó messzire nyúlik vissza. Csodálatos, de így van, hogy a debreceni Csokonai volt az első, aki egyik 1790-ben megjelent költeményében kifejezett természet és madárvédelmi eszméket fejtetett. E költeményben a Kócsag panaszkodik a bagolynak, hogy a dívat, azaz a díszöltözet miatt kell neki általában a vízmadaraknak kikapuzni.

Azt is kevesen tudják azonban, hogy a gyakorlati madárvédelemnek az alapja, az első fészekodu-gyár megalakulása Debrecenbe vezetett vissza; s habár a gyár a dunántúli Baranya-Kárszon kezdte meg működését, a gondolatot s a kivitelhez való kedvet az alapító Kihnel József innen Debrecenből vitte magával.

Sesztina érdemei a madárvédelem terén

A fészekodu készítés gyári üzemmé való kifejlesztése tulajdonképpen Sesztina Jenő nevéhez fűződik, nemkülönben tőle származott a természet és madárvédelem terén minden kezdeményezés kezdve 1905-től egész 1924-ig, amit leszögezni és a szakirodalomban is ismertetni kötelességünknek tartjuk, annyival inkább, mert a legújabb időkben egyes Budapesti származó, de a helyi lapokban is megjelent közlemények nemhogy említés nélkül hagyták Debrecen legrégebbi s legbuzgóbb természet és madárvédőjét, hanem egyenesen tudomást se vettek róla — céltalosan — és arról az immár, több mint negyedszázados az egész országban, sőt még a külföldön is jól ismert kulturmunkáról, amit 1924-ig úgyszólván egyedül Sesztina Jenő, azóta pedig a hivatalosan is megalakult Tiszántúli Madárvédő Egyesület végzett és folytat.

Sesztina Jenő, mint ahogy azt Debrecenben nagyon jól tudják világlátott nagyműveltségű ember, akinek a minden széppért és jóért fogékony lelke különösen a természet iránt mutatott mindenkor mély rokonszenvet és megértést.

Nem kis része lehet ebben egykori tanárának a múlt század eddig kevésbé ismert, de múzeumalapító tevékenységénél fogva az utókor halálát nagyon megérdemlő kitűnő természetrajz tanárának, Kovács Jánosnak, aki az ő természet szereteletét át tudta plántálni a tanítványaiba is.

Sesztina Jenő nyugateurópai utazásain számtalan példáját látta annak, hogy a természetkedvelő német, vagy svájci városok mily nagyszerű, lelki gyönyörűséget és anyagi hasznot is nyújtó természet és madárvédelmet teremtettek parkjaikban.

Ezen felbuzdulva már 1905-ben hozat Németországból mesterséges fészekodukat, amelyek még az akkori időknek megfelelően — égetett agyagból voltak, s kis házacskát, várromot stb. utánozva együtalt a kertszépités céljait is óhajtották szolgálni.

E salát kertjébe hozatott műfészkek, az ő távollétében tévedésből a nagy Sesztina-féle boltba kerültek, ahonnan egy másik nagy természetbarát néhai Kenézy Gyula professzor vette meg őket.

Sesztina Jenő látva e dísz tárgyak kelendőségét ezután eladásra is tartotta őket a boltjában, s amikor Közözen megindult a Chernel István kezdeményezéséből alakult Madárvédő Egyesület fa-fészekodu terjesztési akció, akkor már innen hozatta őket.

Rokonsága, s nagyszámú jóismerősei, barátai, — mind szülő- és gyümölcsös tulajdonosok, körében egyre terjedt az eszme és annak gyakorlati eszközei a fészekodvak is. A Veszprémi, Csanak, Láposy család, dr. Tüdös János képviselő, Kenézy professzor, dr. Magoss György, dr. Somogyi Zoltán, Stégmüller, Tóth István építész, az akkori városi erdészet stb. voltak az első úttörők, akik elsőnek szerelték fel kertjeiket s házuk tájékat mesterséges fészekodokkal és etetőkkel.

Debrecen megindítja a madárvédelmet

Az üzletben nagyban raktára volt már ekkor a madárvédelmi eszközöknek, amelyek az egyre szélesebb körben való terjesztésre röplapokat, körleveleket is készített, amelyben hirdeti a madárvédelem nemzetgazdasági jelentőségét és fontosságát. Ezekkel elárasztja nemcsak Debrecen s a környéket, hanem az egész Tiszántúlt. Sőt ismeretség révén kapcsolatot talál a Tatrai fürdők tulajdonosaihoz, Bártfa-fürdő igazgatójához stb., az összes állami mentővezetőségekhez, amelyek tudvalevőleg mindenütt szép kertekkel s gazdasággal rendelkeznek.

Ime, így lesz a sivar Alföld nagy elvív városa a megindítója a gyakorlati madárvédelemnek a Tatra aljában, avagy az Alföld többi városában. S mindez csak egy ember ideális természet szereteletének köszönhető, mert hogy ez üzleti vállalkozás — ha ugyan annak volt nevezhető — nem igen hozott valamit a konyhára, az több mint valószínű volt.

E lelkes úttörő terjesztő munka, ami bizony akkor még a teljes részvétlenség s meg nem értés korszakában igen hálátlan foglalkozás volt, anyagát először Közözenről, majd később a Baranya-Kárszon megalakult fészekodgyárból szerezte be.

A baranyakárszi gyár

Még 1910 előtt került be a régi híres Sesztina-féle kereskedésbe a dunántúli Kulmel József, mint alkalmazott. A fiatal ember, akinek apja Baranyában fűrészmalom tulajdonos volt, élen figyelmével kísérte főnökének Sesztina Jenőnek a fészekodvak terjesztése terén kifejtett lelkes buzgalmát, majd amikor betegsége miatt megvált az üzletől és hazament apjához, Sesztina Jenő buzdítására ott megkísérelték a fűrésztelepen a fészekodvak gyártását. A próba sikerült, hamarosan beszerették a hozzávaló fűrógépeket, s így megalakult az Első Magyar Fészekodgyár Baranya-Kárszon.

Hogy az első magyar fészekodu s madárvédő eszközök gyára a létrejöttét teljes egészében Sesztina Jenő buzgalmának köszönheti, az a fentiekből, azt hiszem, már eléggé nyilvánlik.

Kulmel József az alapító korai halála után öccse, Kulmel Márton vette át a gyárüzemet, aki egyszer gondolt egy merészet és nagyot, s az egész gyárüzemet áhozta az eszme kiindulási helyére Debrecenbe, — jól tudván, hogy a már jól bevezetett propaganda és Sesztina lelkes támogatása, ha valahol, úgy itt sikerrel bizonytalan.

Kulmel rokon kötelek is kapcsolták Debrecenhez s itt a Margit-fürdő telepen állította fel azt az Első Magyar Fészekodgyárat — társulva apósával, a Margit-fürdő tulajdonosával —, amely aztán a Földművelésügyi Kormánytól, a M. Kir. Madártani Intézetől anyagilag s erkölcsileg is támogatva a háború alatti években szépen fejlődésnek indult.

Itt működtek a Margit-fürdőben a régi Szikszai-féle sörgyárban azok a fűrógépek, amiket a fiatal Kulmel Kárszából mindenestől áthozott.

Elképzelhető, hogy a Sesztina Jenő által megindított propaganda, most a gyári üzletszerű reklámmal megerősödve, még nagyobb mértékben tudta — a már ekkor debreceni termékeket az ország minden részébe szállítani.

A magyar madárvédelem eszközeinek a rendszeres gyártása és céltudatos terjesztése révén is a lezsebb fejlődésnek indult. A megértő földművelésügyi kormányzat, a Madártani Intézet, Országos Állatvédő Egyesület stb. mind a lezsebb reményekkel jogosító működést fejtettek ki.

Ekkor jött a nagy világgégés, minden reményünknek szétfoslása. A gyár beszüntette működését, nem volt aki dolgozzon, s akinek dolgozzon. Katonai anyaggyűjtő telep lett a Margit-fürdő területén, amely aztán egy ilyen helyre kiválóan alkalmas cseh parancsnokkal 1918 végére teljesen

Kevesebb pénzért több fényt!

TUNGSRAM DUPLASPIRÁLLÁMPA

eltüntette a gyártelep értékes gépeit. A háború által idecsalogatott döggeszelyűk pusztították tehát el ezt a virágzó intézményünket is.

Azóta Kulmel Márton Baranya-Kárszon útra územbe helyezte az itt megszünt fészekodgyárat, amely azonban a szomorú gazdasági viszonyok miatt csak úgy tudott napjainkig is fennmaradni, hogy az ügyért lelkesedő Kulmel évről-évre az ugyanott működő malomának és fűrésztelepeinek a jövedelméből pótolta az elmaradt üzleti hasznot.

Nem tudom elhalgatni, hogy ez az egyedüli magyar ilyenmű vállalkozás jelenleg a megszűnés előtt áll, ha a kormány nem segít rajta. Nagyon helyén való volna, hogy valamennyi mezőgazdasági intézmény közelebbről a kormánynál e gyár megsegítése ügyében, mert mezőgazdaságunkra igen nagy veszteség volna, ha ez az egyedüli fészekodgyár kultúránk szegényére beszüntetné működését.

Igy kapcsolódott be tehát Debrecen kiváló fia, Sesztina Jenő személyén keresztül abba az országos küzdelembe, amely erdő, mező- és kertgazdaságunk leghasznosabb munkatársainak a madárvilágnak a védelmét és elszaporítását tűzte ki céljává.

E nagyarányú, csaknem az egész országra kiterjedő tenyésztő munkássága mellett azután megkísérelte Sesztina Jenő városunk közönségét is rászoktatni a madárvédelemre még olyan módon is, hogy saját költségén oszlopon álló, u. n. díctetőket állíttatott fel a nagyerdei parkba. A nagyerdei légnyárak járó közönségét igyekezett azután rászoktatni arra, hogy a csöszhábeli, akkor még városi rendőrszemtől vásároljanak pár fillérért egy

kis napraforgómagot, s azt maguk hirték oda a madáretetőre. Ez a tisztára egyéni akció se tudott azonban részben a közönség részvétlensége, részben a propaganda hiánya miatt meggyökeresedni.

Dacára, hogy már akkor sok barátot szerzett az eszmének, formálisan megalakult egyesületbe mégse sikerült őket tömöríteni. Ez már csak a háború után jöhetett létre, amikor a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara minden szépért lelkesedő, sajnios oly korán elhunyt kiváló igazgatójának dr. Rácz Lajosnak, lelkes és buzgó támogatása mellett Szomias Gusztáv ny. főispánnak, a kiváló gazd. ornitológusnak, Sesztina Jenőnek és e sorok írójának sikerült végre Debrecenben megalakítani a T. M. E.-t, amely immár 600 tagjával számottevő tényező a Tiszántúli kultúrában, sőt tudományos népszerűsítő, és propaganda munkáira révén ismeretes nemcsak a bel-, hanem még a külföldön is.

A fentebbi vázlatos adatokból — árnyalynak a kiegészítést s pótlását Debrecen közönségétől kérem — tisztán látható, hogy Sesztina Jenő, a T. M. E. kiváló elnöke, a ragyogó közéleti pályán haladó kiváltságosoknak százzéle elfoglaltsága dacára is mindig tudott időt s alkalmat szakítani arra, hogy kedvencével a madarrakkal is foglalkozhasson. Láttuk, hogy az utolsó negyedszázadban 1924-ig a T. M. E. megalakulásáig egyedül az ő nevéhez s személyéhez fűződött minden madárvédelmi mozgalom nemcsak Debrecenben, de amint a Kulmel fészekodgyár alapításánál láttuk, részben országos viszonylatban is. Mivelődestörténeti adatok ezek, amik azt mutatják, hogy Debrecen városa a természet és madárvédelem terén is kezdeményező és úttörő munkát végzett.

Amerika legújabb kolosszusai

A harminchat mérföldes autópálya, egymillió autó kipuffogó gázának elvezetése, hatszázhatvan millió dolláros gátak, a világ legnagyobb villanytelepei és más érdekességek

írta: H. Nagy Ervin mérnök

New-York, 1934 december. Ismeretes tény, hogy Amerika csak nagy méretben tud gondolkodni. A gyerekek folyton látva a felhőkarcolók óriási méreteit, az utcán robusztos autók millióit, a vég nélküli beton országutakat tömekeget, e nagy méretekben való gondolkodást szokták meg s annyira természetessé válik, hogy leaótt korokban csak ebben a szellemben tudnak teremteni világraszóló alkotásokat.

Talán sohasem nyilatkozott meg jobban ez az amerikai szellem, mint éppen most, mert maga Roosevelt elnök, a gazdasági változást megküzdő szándékú óriási programjával, a „New Deal”-el e szellem legnagyobb képviselője. Amióta a kongresszus Roosevelt elnököt telhatalommal ruházta fel, hogy országát a kátyúból kihúzza, az „NRA” (National Recovery Act) rendeleteiből kifolyólag olyan intézmények létesültek, melyek eddigéle is üdvös hatással voltak az ország újraépítésében.

Ezek közül jelen alkalommal Rooseveltnek csak a közmunkákat felkaroló egynehány vállalkozásáról, a „PWA” (Public Works Administration), melynek feje, mint „administrator” maga lekes, a belügyminiszter, — akarok szólni, mert talán ez jellemzi legjobban a nagy méretekhez szokott amerikai eszjárásit és azért is emlitem ezeket, mert követendő példa képpen direktívát ad arra nézve is, hogy az ipar és kereskedelem mely irányban találja meg a jövőben fejlődésének lehetőségét.

A Triborough Bridge

A 10 milliónál is több lakosú New York városának egyik legnagyobb problémája mindig az volt, hogy az évről-évre szaporodó autók száma, az utcák túlszűkítése miatt, egy gyors forgalmi út, illetőleg pályát teremtsenek. Tekintve, hogy New-York városának 5 kerülete (Borough) a Hudson és a Harlem folyók, továbbá az atlanti óceán egyik öblével van elválasztva egymástól, egy ilyen földfeletti autópálynak a megépítése óriási feladat és költség jelentett. Ez évben azonban

Rooseveltnak a közmunkákra megszavazott (PWA) fedezete e kolosszust is megteremtette, amennyiben már épül és félig készen is van. Ez az autópálya, melyet „Triborough Bridge”-nek neveznek, 3 híd, több viadukt és magas-pályák kombinációjából áll; három városrészt köt össze, melyek mind-

Kartellen kívüli

izzólámpák

nagyon olcsó árban.

10-25 wattig . . . P 115

40 wattos . . . P 127

Kapható:

- HORVATH FERENC Dégénföld-tér 2.
- JUHÁSZ GYULA Varga-utca 1.
- SCHENKENGEL IMRE Piac-utca 89.
- NANASSY LAJOS Kálvini-tér 3.
- TÓTH ISTVAN Hatvan-utca 17.
- VANTORA ISTVAN Csapó-utca 103.
- BODNAR JÓZSEF Csapó-utca 62.

Autóját, traktorját, motorkerékpárját

Pusztai

(POSTARIK)

javíttassa.

Nyil-utca 15 szám alatt.

Telefon: 16-76.

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

SZÁLLODA BUDAPEST DUNAPART

Arban és szolgál-tatásban vezet!

SZOBÁ

teljes ellátással személyenként napi **12** pengőért.

egyikének lakossága túlfaladja az egy milliót, hossza 36 mérföld, szélessége pedig úgy van megszabva, hogy az egyik irányban 3 és a másik irányban is 3 automobil futhat rajta.

Ugyancsak az autóforgalom gyorsabb és tökéletesebb lebonyolítására épül most New-Yorkban, a 39-ik utcánál a Hudson folyó alatt, mely emel az utcánál többszörösen szélesebb, mint a Duna Budapestnél, egy alagút, a „Midtown Tunnel”. A már készülőben lévő alagút New-York államot New-Jersey állammal fogja összekötni s úgy van méretezve, hogy naponta egy millió automobil mehesse benne át. E kolosszus egyik legérdekesebb része azoknak a ventilátoroknak gépi berendezése, mely képes 24 óra alatt egy millió autó kifűtőgőzét teljes tökélyre elvezetni.

Új villanytelepek

A fentebb említett és sok más nagyobb és kisebb federális közmunkák (PWA) közül, melyek a városok szennyvízének eltávolítására, országútiak és keresztelvények építésére, vízművekre, csatornákra stb. vonatkoznak, kétségkívül a legnagyobb szabásúak és legszorgalmasabban pártatlanul állanak az ország világon úgy nagyságára, mint tökélyre nézve az új villanytelepek, melyek szintén a „PWA” fedezetéből készülték s eddigre 20 milliárd dollárba kerültek. Maga Roosevelt elnök is, kinek energiája kellett ahhoz, hogy a munka és jólét eme forrása létesüljön, a legnagyobb érdeklődéssel kíséri őket figyelemmel, sőt a nyáron a Csendes-óceánban és Hawaii-ban és több helyen töltött szabadságából visszatérve, személyesen tanulmányozta végig létesített kolosszusait.

Valóban, az amerikai nagy méretben való gondolkodás és művek megalkotásánál teljesen szárnyra lett bocsátva. Ennek illusztrálására, a minden tekintetben érdekes és tanulságos amerikai új villanytelepek ismertetésével önjelöltem az alábbiakban foglalkozni, annyival is inkább, mert jelenleg is a közismert „Westinghouse Electric Company”-nál dolgozom, mely cég, a többek között, szállítja a villanytelepek berendezéseit s így nekem is alkalom van, hogy ezekben mélyebb bepillantást tehessek.

Amerikában jelenleg 5 új villanytelep épül, öt, illetve 10 éves programmal, melyek közül már több, a jelen szükségletnek megfelelő teljesítő képességgel üzemképes. Amint a szükséglet évről évre nőni fog, a villanytelepek teljesítő képessége is fokozható lesz, némelyeknél 5, másoknál 10 éven át. Sok volna e villanytelepek mindegyikét felsorolva részletesen ismertetni, miért is ez alkalommal egy-néhányat fogok csak kiemelni és hozzá magyarázatot fűzni, mert ezekből is következtetni lehet kolosszális nagyságukra és a vállalkozás óriási terjedelmére, melyek mind, Amerikának csak azt a törekvését szimbolizálják, hogy a villanyt, az emberek legjobb és nélkülözhetetlen szolgáját, mentől olcsóbbá tegyék.

A létesítettek közül ilyen a „Tennessee Valley Authority” (TVA) telep, mely a Tennessee folyó és egy 37 négyzet mérföld területen lévő összes melék folyójának vizét használja fel, két gát segítségével áramfejlesztő gépeinek hajlására, melyek mindegyikének teljesítő képessége 82,500 KVA (Kilo Volt Ampère). Ilyen továbbá a „Grand Coulee Dam” telep, mely a Columbia folyó vizét használja fel energia forrásul. E folyónak tudvalegyen ugyanannyi felhalmozott energiája van, mint az Egyesült Államok összes többi folyójának egy negyede. E telep 2 fő és a folyó különböző részén elhelyezett 8 kisebb gáttal van ellátva. A főgát 90 méter magas és 1140 méter széles, mely egyáltalán egy 50 mérföld hosszú tó, illetőleg rezervuár létesítését is képezi. A gátak, ha teljesen elkészültek, 600 millió dollárba fognak kerülni. Az áramfejlesztő gépek teljesítő képessége 315,000 KVA. A telep egy 1,200,000 hold terület öntözését is fogja szolgálni. A telep egy 15 éves programra készült, az első év teljesítményének megfelelő berendezésének már jóformán készen vannak és az üzem megindítása a jövő év elejére van kitűzve.

A Boulder-gáti telep

Ilyen továbbá a valamennyi között a legnagyobb és legtekélyesebb „Boulder Dam Power Plant” telep, melynek berendezését érdemes kissé bővebben körvonalazni. Maga a villanytelep a Colorado folyón épített „Boulder” gát közvetlen tövében van elhelyezve olyképp, hogy az „U” alakú főrsze a gátra, míg a másik két szárnya a folyóra néz. Az áramfejlesztő készülékek, szivattyúk és a műhely a főrszenben, míg az áramfejlesztő gépek a két szárnyban vannak felállítva. E villanytelep 15 darab, egyenként 82,500 KVA teljesítményű és egyenként 55,000 lóerős turbinával hajtott áramfejlesztő gépekre, vagyis összesen 1,317,500 KVA összteljesítményre van tervezve. Ennél nagyobb

teljesítményű villanytelep nincs a világon, illetőleg nem lesz, ha teljesen elkészül. Az említett berendezések közül 4 darab, melyet éppen a Westinghouse cég szállított, már fel van szerelve. Az áram, melyet a 4 darab, egyenként 82,500 KVA teljesítményű generátor fejleszt, 2 darab 287,500 voltos vezetékeken át vívdólik dél Californiába, mely távolság 265 mérföld. Az egyenként egy millió kilogramm súlyú generátorok speciális szerkezetükkel fogva a vezetékben felhalmozott szinchronizáló erő képes e távolság, illetőleg vonal mindkét végén működő gépeket teljes szinchronizmusban tartani még a legnagyobb túlterhelés esetén is. A generátorok 9 méter átmérőű és 825,000 kgr. súlyú forgó részének tehetetlensége képes megzavarni, egy hirtelen rövidzárlat esetében a gépek sebességének túlságos felszökkenését. Egyáltalában a generátorok és az erőátviteli vezetékek oly legújabb találmány készülékekkel vannak ellátva, melyek nemcsak hogy a pontos áramszel, állítás követelményének kielégítésére és az üzemi zavarok elkerülésére az egész rendszer legnagyobb mérvű stabilizálását biztosítják, hanem főképpen az áram előállítását a lehető legolcsóbbá tudják tenni.

Roosevelt és az olcsó villany

Roosevelt elnöknek éppen az volt az elképzelése, hogy e kolosszus közmunkák építésével egy részét munkanélküli természetű népeknek, másrészt

pedig a villanyt oly olcsóvá tegye, hogy annak általános használatát, országának legkisebb falujában a legszegényebbek számára is lehetővé tegye. Ez utóbbi célt szolgálják a már üzemben lévő villanytelepek, mert képesek 1 Kilowatt áramot 50 Kilowatt fogyasztásig 3 cent (15 fillér), 150 Kilowatt fogyasztásig 2 cent (10 fillér) és azon felül Kilowattját 1 cent (5 fillér) eladási árral termelni. A kiűzött cél az, hogy amint a fogyasztás nő és ennek megfelelően az új villanytelepek megtervezett végső teljesítményüket jobban és jobban megközelítik, a villany ára ennek arányában évről évre csökkenjen.

Az olcsó villany éreteti hatásait. A gyárak a Roosevelt „New Deal” (új korszak) szellemében igyekeznek az olcsó áram előnye folytán üzleti számításukat megtámasztani és gyáraikat újra felrakoztatni. Az olcsó villany előnye azonban legtöbb jót tett az emberek millióinak, mert karöltve a villany olcsóbb előállításának igyekezetével Amerika óriási tevékenységet fejtett ki az utóbbi időben azon a téren is, hogy a modern kényelmet nyújtó, legújabb elektromos háztartási készülékeket, elektromos jégkészítőt és fagyasztót, tűzhely, edénymosogató, mosó- és vasaló- stb. gépeket a lehető legkisebb áramfogyasztásra készítse, olcsó beszerzési ár mellett a legújabb elektromos jégkészítőt 77 dollár, hogy így ezeket népszerűvé és mindenki által hozzáférhetővé tegye. Ma már alig képzelhető el egy amerikai háztartás, ahol e gépek

révén nem a villany képezné a háziasszony legmegbízhatóbb segítő társát.

Végezőmódban megállapítható, hogy a villany olcsóbb előállításának lehetőségével maga az állam, a federális kormány is jól járt, mert a villany közszükséglet tetemesen növelte és a fogyasztó is jól járt, mert potom ólcsón szerezheti be és élvezheti azt a modern kényelmet, melyet az emberiség egyik legjobb barátja, a villany nyújt.

Mily jó volna ezekből valamit megvalósítani Debrecenben is!

Tanulmányutak hatásai

Az elmúlt nyár folyamán a Mezőgazdasági Kamara több gyümölcsészeti tanulmányutakat rendezett, ahol láttuk a szaz hozdas és meg nagyobb gyümölcsösöket, és ahol sok szép tapasztalatot és jó tanácsot kaptunk. Miután azonban manapság előreláthatólag a magánosok és a gazdák nem igen fognak szaz hozdákat gyümölcs-fajkái telepíteni, a kisembereket, a kisebb kerttulajdonosokat az is nagyon érdekelné, hogy hogyan kell működni egy kis 300-400 negyszögletes, vagy 1-2 holdas kertben, gyümölcsösben?

Olaszországban a „Cattedra Ambulante di Agricoltura” című intézmény, — mely hasonló a mi Mezőgazdasági Kamaránkhoz, majdnem minden város, község és falu határában létesített kisebb-nagyobb szabású mintagyümölcsösöket, ahol tanítják, oktatják, behatóan és állandóan a gyümölcs-termelő gazdákat. Mert hát hiába — az olasz gazda is csak azt hiszi, — amit lát, Ezt és az ilyen külföldi példát, nem órvana utánozni.

Debrecen szab. kir. városának sok ezer hold birtoka van, ki lehetne használni ebből esetleg több helyen néhány holdat, ilyen mintagyümölcsösök létesítésére. Továbbá Debrecen város határában ugyancsak több helyen vannak az u. n. közhasznú munkások kertek, — ahol azonban minden rendszer és berendezés nélkül, a régi elavult módszerekkel termelnek kevésbé értékes zöldségtermékeket. Pedig a zöldségtermelés terén, nem tudunk versenyezni, a magyar földön megtelepedett bolgár konyhakertészekkel. Ezeket a helyeken is meg lehetne nagyon jól kezdeni az értékebb növényfélékkel és a nemes gyümölcs termelésével. A városnak van falkölöje, a természeteket rendelkezésre lehetne bocsátani e termelők részére olyformán, hogy ezen fák továbbra is a város tulajdonában maradnának és bérlet tárgyát képezhetnének. Természetesen a termelőkkel a Mezőgazdasági Kamarának, vagy más erre alkalmas szervnek behatóan foglalkozni kellene, — tanácsokkal, oktatásokkal szolgálni ez előzetes, fontos és alapos tanulmányokról, — úgy amint ez Olaszországban is van.

Jellemző, hogy nálunk mindenre van „felelet”, csak arra, nincsen, amire igazán kellene. Kifirnak pályázatokat szobrokra, komoly, nagyszögletes díjakkal, amint, tudom, a Stadion megtervezője, vagyoni jelentős összeget kapott nagyszerű munkájáért. — Labdarúgóknak, boxolóknak, gófőzőknek maratonfutóknak, ping-pong bajnokoknak jutattunk ösztöndíjakat, laberkoszorúkat. Csinaljuk a virággyűjtőket a fűtővonalak mentén, — amire különben elismerem egészségügyi és szépségeti szempontokból — szükség is van. De ha ezeket van fedezet, úgy a termelés fontos kérdéseire és megoldásaira is kell, hogy legyen. Es itt is kerülni nemes versenyre egymással, hogy ki tud szebb Jonathan-almát, faj őszibarackot, márkás mézet vagy faharomfit nevelni.

Debrecenben talán senki sem tudja úgy bemutatni, hogy hogyan kell egy kis házikertben, szemet-elket gyönyörködtető hasznos hajtó módon és eredményesen működni, meg pedig kimondottan sivar, kalamár is homokon, tehát rossznak mondott földön, — mint Lakatos Sándor termesztő barátom, ő meg tudja mutatni, hogy mákgyepen kell és lehet a 2-3 éves őszibarack csemetékét terméshozásra konyeztítani. Meg tudja mutatni, hogy hogyan kell metszeni, ápolni a fákat, hogy azok sohasem betegek és sohasem levelvetvések. Meg tudja mutatni azt a 3 éves őszibarackfát, amelyen 17 kg. nemes, faharomfit termett, vagy azt, amelyből 3 drb. volt egy krt. — sőt voltak 40 dekas példányai is. Meg tudja mutatni, ... Még sokat meg tudna mutatni, azonban ezt sok volna itt mind leírni. Barátom sohasem jár a mecekre, mert amint mondja, sportol ő eleget a kertben. Miután pedig a kertész — gyümölcsészethez magam is értek, — hiszen Lakatos barátomat is sokban én inspiráltam és inspirálok, csakhogy mármár túltesz rajtam, a 6 lóhetne az őszibarack termelés doktora Debrecenben, — bízzák reánk az illetékesek a mintagyümölcsösök és a közhasznú munkások kertek megszervezését. Mi kidolgozunk az üzemi terveket, csak aztán hajtassanak végre a kertben is ismert tervezői munkálatok. Garantáljuk a sikert és az eredményt, s megmutatjuk, hogy ezertől fogják a fák a helyet!

Nagyfalki Károly kertész.

A nyugtalan férfit

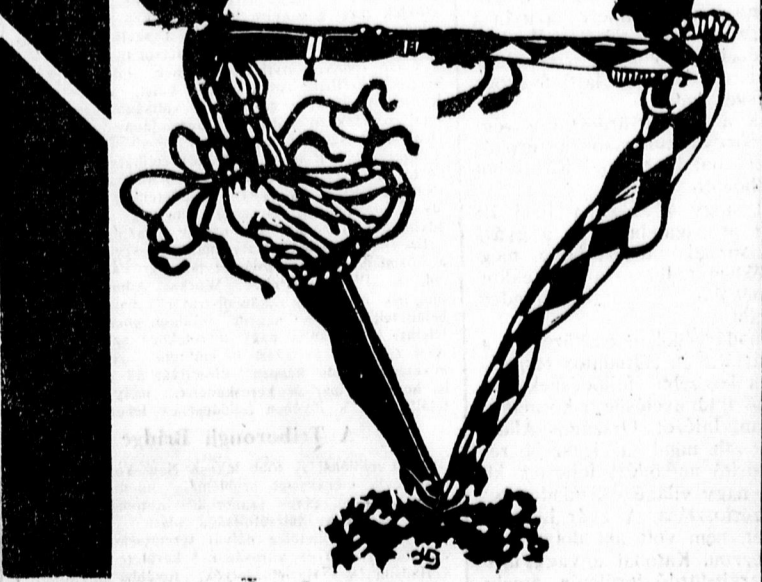
(Költő vagyok, s örült aggódó gonddal szeretem szép Szülőföldemet.)

írta: ZSOHAR ISTVÁN.

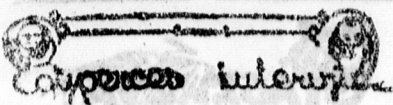
Érdék koszorúzzák, lány lankák szedelik Szülőföldem kies vidékét, fehér lodrokkal gyűrűzik sebes folyású iszapos sárga partokja; hívós völgyek öléből csordul s kis városunkon ront át habozva, pazarló tálakkal gyönyörözi a malmok frezeskő lapátját, s hirtelen siet el a susogó égerlák csókos emlékével, más városok, tájak bokorszerűt dühítje, s titokban sárba süllyesztí a régi szerelmek hervadt bús szolgát, (szívő panaszukkal ne vádolják be csöcsap szerelmi csókját!) Hazug folyású özne útján Kereszték állanak mégis, léha datár könnyelmű sodrának hőkkenve szakítja félbe, s szemtelenül siklik el, mint tolvaj az éjben, s kedve leli, ha követik a partmentit nesztelen Anyak; meztelen testén a Rémület ránk s nyugtalan csobogása zavarba ütődve lármásan a csendes partokra loccsan... Itt ütem én, e tévteig partok mentén bolyongtam, s hosszan áldadtam a szent Kereszt tövében, így esett bűnös életre a szentséges Anyák s pogány vállamra a Golgotha Keresztje. Itt hallott öröm kéjtem illatos mézbe, itt vesztettem el hősies Nyugalom, s megletem a Halál Anyékának Völgyét, s a Nyugalanság borús ködökkel változó szellettét... Most is üzen még Szülőföldem melébőlű tája, ha láj a szerelmi seb s nő láza romlandó testemnek, hallom a katolikus Templom zürös harangját hangzani s távolból hamis zenékké lágyulnak régi tavaszi lidúriák... Kálvinista vagyok és még énekek bennem a Hit tiszta lángjai, lenkelt Eryházamat hű szerelmmel, hittel szeretem; és mégis könnyel emlékszem meg Róma lényes Templomairól, és mégis dühit títok és nyitván a patamant Feszületet; mert ott rohant lecsogva tajtékos loccsával életem kigyózó szalagja, mert ott áldomtam meg minden Almotat SOLVEJGRÓL, a tiszta Ledányról, mert költő vagyok s örült aggódó gonddal szeretem szép Szülőföldemet...

MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT R.T.

Készít a könyvnyomdai szakmába tartozó mindenféle nyomtatványt a legszebb kivitelben versenyképes áron. Meghívók, műsorok, táncrendek, falragaszok a legrövidebb idő alatt készülnek. Üzleti és kereskedelmi reklámanyomtatványok: körleveleket, szórólapokat, cégkártyákat a legmodernebb kivitelben készítünk. Kérjen ajánlatot. Telefon 23-48 és 21-41

DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG-U. 16.

a Magyar Mérnök és Építész Egylet vezetőségével

Halló!... Halló!... Itt a Debreceni Ujság-Hajdúföld szerkesztősége. Meltóztassanak nyilatkozni a mérnök-wacsoráról.

A Magyar Mérnök és Építész Egylet debreceni osztálya rendezésében 12-én, szombaton tartja meg a debreceni mérnöktársadalom a mind szélesebb körben ismert és kedvelté váló mérnök-wacsorát. Mivel minél nagyobb kényelmet kívánunk biztosítani vendégeinknek, az idén az Arany Bika nagytermet kötöttük le. Ugy értesülünk, hogy az idei estély az eddigieknél még nagyobb látogatottságnak fog örvendeni, az érdeklődők száma legalább is ezt bizonyítja. Meghívók kibocsátása a jövő hét elején történik meg, addig is készséggel szolgál felvilágosítással a rendezőség, akár telefonon, (20-15. és 30-16. sz.) akár személyesen a városi műszaki ügyosztálynál 9-11 óra között.

Jelentkezniök kell a tizenhét éveseknek

A debreceni államrendőrség kapitánysága közli, hogy akik 1935-ben életüknek 18-ik évét betöltötték, a debreceni rendőrkapitányságon külön erre a célra szolgáló bejelentő-lapon be kell jelenteniük azon körülményt, hogy életüknek 19-ik évébe lépnek az év folyamán. A bejelentés elmulasztásáért felelős a bejelentésre kötelezett, valamint törvényes gyámja is. Amennyiben munkaadójánál lakik, gyámja helyett munkaadója felelős. A bejelentést január 31-ig kell eszközölni és aki ezt elmulasztja, 200 pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntethető. A bejelentési kötelezettség csak férfiakra vonatkozik.

A Szociális Misszió Társulat karácsonyi gyűjtése

A Szociális Misszió Társulat kórház-missziója karácsonyra a következő adományokat kéri a városban és külsőségeken fekvő elhagyott szegény betegek részére. Pénzadományok: Babos Károlyné 1 P. dr. Malinger Józsefné 1 P 50 l., B. Szilágyi Imréné 3 P. Ruhaneműek: Abergé Raymundáné flanel, Kontsek Kornél cég 2 leányka ruha. Petrik Károly cég 6 pár harisnya. Klein cég 4 m. flanel, Eljelmiszter: Kontsek Géza cég 2 kg. szalancukor, 2 kg. keksz. S. tühmer cég 2 kg. szalancukor, Meini Gyula fel kg. szalancukor, fél kg. keksz. Varjas Lajos 1 és fél kg. szalancukor és keksz; Pávay Ferenc 13 kg. hús, Bóde Gyula 1 és egynegyed kg. fehérszalonna; Gombos hentesüzlete 1 kg. kolbász. Kézinczy Gáborné fehér szalonna. Szentkirályi Kalmánné 1 kg. hús és 1 doboz sütemény, Lantos Károlyné cukorka és keksz; Farkas Mária cukorka és keksz, öz. Fodor Arminné 1 doboz sütemény, dr. Átjör Sándorné 1 doboz sütemény, Arnyó Györgyné 1 doboz sütemény, Forray Istvánné 1 doboz sütemény, László Imréné búrgonya és zöldség; Meszáros Lajosné 1 doboz sütemény, Szócsy Józsefné 1 drb. sütemény, Hegedűs Ferencné 1 doboz sütemény, Baumann Lujza 1 kg. cukor, tea és citrom. Galamb-sütőde 12 kg. kenyér, Tüzelőanyag: Jónás Istvánné szén és fa, Boly testvérek 100 kg szén, Könyvek: Szent István Társulat, Harmathy Ferenc, Új Idők kiadóhivatala folyóiratokat. Diógyőri papírgyár papírt. A Kórház Misszió ezúton mond hálás köszönetet mind azoknak, akik lehetővé tették adományaikkal, hogy az ünnepek alatt annyi könnyet törölhettünk oly sok nyomorgó és didergő betegünk szeméből. Áldja meg a jó Isten mindnyájukat és fizesse meg jószágukat.

Hirdetmény!

Ertesítem a lótarló gazdákat, hogy úgy a helybeli, mint a hortobágyi fedezetelési állomásra beosztott ménekekkel a fedezetelés folyó hó 15-én megkezdődik.

Méntelep-parancsnokság.

Gróf Miklós Debrecenben

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Gróf Miklós hegedűművész, Hubay Jenő világhírű mesteriskolájának egyik legkiválóbb reprezentánsa, nagysikerű külföldi körútra után ismét hazaérkezett és vidéki tournéja közben Debrecenbe is ellátogat. Egyetlen önálló estélyét január 17-én este

8 órakor tartja a zenede-dísztermében a város előkelőségei és zeneértő közönsége óriási érdeklődése mellett. Nagystílű műsorába Mendelssohn E-moll hegedűversenyét is felvette. Gróf Miklós estélye a város társadalmi és művészi életének egyik legkiválóbb eseménye lesz.

Debrecen társadalmának impozáns részvétel mellett temették el Harsányi Istvánt

A magyar asztalosipar országos nevével azonosítva, Harsányi István asztalosárnyékvár-tulajdonosát szombaton délután 3 órakor temették el a Köztemető I. osztályú ravatalozójából, amelyet színteljes megtöltött a tisztelők nagy serege. Debrecen katonai és polgári társadalmának igen sok vezető férfija jelent meg a végtisztességen, de képviselve volt a társadalom minden rétege is, ezzel is bizonyítást téve a Harsányi Istvánt körülvevő nagy szeretet és közmegbecsülés mellett.

A ravatalozóban az elhunyt unokaöccse, Harsányi Pál békésbányai ref. főesperes mondott magávalragadó erejű, lélekemelő beszédet és imát. A frontharcos dalárda szép gyászéneket adott elő, majd megindult a végeláthatatlan gyászmenet. A sírnál ismét Harsányi Pál főesperes imádkozott. Ezután Bessenyei Gyula asztalosmester, törvényhatósági bizottsági tag lépett a koporsóhoz és, mint volt tanítványa, az asztalosmesterek nevében búcsúzott el a mesterek mestereitől.

A temetést a Ferhértói-vállalat rendezte mintaszerűen. A koporsót elborító koszorúk és virágcsokrok szalagfeliratai közül az alábbiakat sikerült feljegyeznünk.

Edes jó Apának és Anyuskának — Jolan és Bandi, Drága jó Nagypának — Szerető kis unokái: Mani és Zsuzsika, Szerető Pista bácsinak — Béla, Mariska, Leona, Felejthetetlen kezeszaplósnak — Erzsike, Elmer és gyermekei, Szeretőjé hűséges gondviselői — Zsuzsanna és Erzsébet, Öszinte részvétel — Szépl Gyula és családja, A jó Pista bácsinak — Ida, Béla és Mariska, Utolsó üdvözléssel Pista bácsinak — öz. Horváth Ferencné és gyermekei, Utolsó üdvözléssel — Borsos Sándor, Szeretőt sógorunknak — Bertus és családja, A Mesternek — Mester társai, A hálá jeléül — volt tanítványai: Imre, Sándor, Mihály, Gyula, N. Sándor, Kedves Nagybatyának — a Harsányi-család, Harsányi bácsinak — Szeretőtől feri, Drága jó házibácsinak — Szeretettel a kis Füstös, Valamint számos csokor és koszorú fejtartók nélkül.

Mióta időjárás feljegyzések folynak Debrecenben, még nem volt olyan meleg december, mint az elmúlt 1934 évi

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A példátlanul meleg tavasz után az 1934. év őse is rendkívüli enyheséget hozott. Ugyiltszik, az időjárásban érvényesül a közmondás által az emberi sorsban megállapított ama törvényszerűség, hogy sem a baj, sem a szerencse nem jár egyedül. A sors csapásai s a szerencse dűdűsai rendszeren nem egymagukban jelentkeznek az ember életében. Ilyenformán volt ez ebben az évben az időjárásnál is. A korai tavasszal jelentkezett meleg, a nyári hónapok kivételével kitartott egész éven át. Kétségtelen azonban, hogy a meleg tekintetben a rendkívüliség éppen az elmúlt december hónapban érte el tetőpontját. Debrecenben ugyanis a december hónap átlaghőmérséklete —0,4 fok, 1934 decemberében azonban a havi átlag 4,4 fokot ért el. S így a sokéves átlaggal szemben mutatkozó meglehetősen 4,8 fok. Az átlaghőmérséklet magasságára jellemző, hogy kerek 1 fokkal magasabb, mint a november hónap sokéves átlaga. A december hónap ennélhogy még novembernek is jelentősen meleg lett volna! Átnéve az 1871-ig nyúló debreceni feljegyzéseket, így találjuk, hogy az elmúlt decembert megközelítő meleg hónap eddig csak 1 volt s ez az 1915. év decembere volt. Ekkor a havi átlag 4,2 volt s így mindössze 0,2 fokkal maradt csak el az 1915-ös december az 1934-estől. Hogy egy éven belül az időjárás milyen páratlan szélsőségekre képes, jellemző az a tény, hogy míg az egy év előtti december, az 1933-as egyike volt a leghidegebbeknek, addig a rákövetkező 1934-es az ellenkező végletben hozott eddig nem tapasztalt kilengést. Visszatérve 64 év decemberére, ezek közül nagy enyheségűkkel kiemeltek az 1872, 1901, 1909, 1910, 1915, 1916 esztendőek. Amint ebből az összeállításból is látható, 1909 és 1916 között az enyhe decemberek száma feltűnően nagy volt.

Néhány jellemző adat 1934 decemberéről.

Szeressen egy kicsikét!...

Szeressen egy kicsikét, Ha szabad a szíve még, Hiszen nem oly nehéz dolog Kicsit szeretni engem! Mert nekem az is elég, Ha megfogom a kezét, Más nem is kívánok én babám, Csupán a kis szívét.

Hogyha idesimul énhozzám S egy szót se kérdez, — S hogyha szerelmesen néz énrám, Mindent megérték. Szeressen egy kicsikét stb., stb.

Emmy

vidám huszár vígjáték.

MAGYAR HANGOS FILM.

Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor. Hétfőn: 5, 7 és 9 órakor.

Első előadás mérsékelt helyárrakkal.

Nedves, hideg időben

NIVEA

Ápoljuk arcunkat és kezünket NIVEA-crém-el

Nivea-Crém ára dobozban: P. 50, 1.- 2.- Nivea-Crém ára öntődobozban: P. 1.-, 1.00.

ről: december közepén 16. és 17-én a déli hőmérséklet meghaladta a 15 fokot, ebben az időszakban december hónapban ilyen magas hőmérséklet még Debrecenben nem jegyeztek fel. 1923 decemberében ugyan volt 15 fokos maximum, de ezt a hőmérsékletet a hó elején, 3-án figyelték meg. 1934 decemberében mindössze 12 éjjelen süllyedt a hőmérséklet a fagypontra alá. Ez decemberben magabizonyos is rendkívüli dolog, melyhez hasonló csak 1915-ben fordult elő. Azonban még 1915-ben december folyamán két téli nap is volt (a hőmérséklet nappal sem emelkedett a fagypontra fölé). 1934 decemberében egyelőre ilyen napunk sem volt. A hónap csaknem állandóan borult volt és a levegő pedig majdnem páratlan. Ezzel szemben a csapadékmérleg mégis jelentős hiánnyal zárult. Összesen esett 16 mm, ami bizony a decemberi átlagnak mindössze 36 százaléka.

A rendkívüli decemberi enyheségnek az oka abban található, hogy a meleg, párás, dús szubtrópusi levegőtömegeknek a kontinensre való áramlása az egész hónap folyamán szakadatlanul tartott. Ennek a dús szubtrópusi áramlásnak a fenntartásáról pedig az Atlanti Óceánon folyó állandó és igen élénk ciklonképződés gondoskodott. Amint ugyanis a hónap utolsó harmadában a ciklonális tevékenység alábbhagyott, a hőmérséklet nálunk is erősen süllyedt és a hónapnak ebben a szakában már állandósultak az éjjeli fagyok. Jelentős mértékben élveztük ezenkívül a Kárpátok védő hatását is. A Kárpátokon kívül ugyanis Galiciában Bukovinában és Romániában a Kárpátokon kívül fekvő részén a hónap elejétől kezdve kemény hideg uralkodott. A fölünk mindössze 200—250 kilométerre lévő hidegből minden bizonytalán mi is kapunk, ha a Kárpátok fala ettől meg nem védelmez.

Dr. BERÉNYI DÉNES.

A Szeretetszövetség taggyűjtő hete Debrecenben

Az Országos Református Szeretetszövetségről mindenki hallott már Debrecenben. Azt is megittuk, hogy intézményei már az egész országot behálózzák, arva-házaiában és aggmenházaiban elhelyezett állandó gondozottjainak a száma meghaladja az ötszázat. De azt már sokkal kevesebben tudják, honnan van pénze ehhez a Szeretetszövetségnek. A Szeretetszövetség diakonusai minden évben egyszer végigjárják az egész országot, bekopogtatnak minden református családhoz és felszólítják őket: lépjenek be tagul a Szeretetszövetségbe. A tagsági fokozatok úgy vannak megállapítva, hogy a legszegényebb ember is tag lehessen s a leggazdagabb is kivehesse a részét ebből a nemzetmentő munkából. Pártfogó tag az, aki a Szövetség céljaira legalább 500 P-öt, alapító tag az, aki legalább 100 P-öt, rendes tag az, aki évi 4 P-öt, pártoló tag az, aki évi 1 P-öt, segítő tag az, aki bármely csekély összeggel évenként rendszeresen hozzájárul a Szövetség munkájának fenntartásához. Tehát, aki évente két fillért, vagy egy tojást ad, már az is tagja lehet a Szeretetszövetségnek!

Debrecenben most kezdődik ebben az évben a taggyűjtés. Hétfőn reggel megindulnak a gyülekezeti munkások, cserkészek, diakonisszák, diakonusok és bezörgenek minden református családnál. Ettől a taggyűjtéstől függ, milyen arányú árvagyéelyezést végezhet a Szeretetszövetség 1935-ben Debrecenben. Ne legyen senki, aki legalább néhány fillérrel ne lépne be tagul tehetségéhez mérten a Szeretetszövetségbe.

Szenvedő nőknél a természetes „Ferezse József” keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való békítürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Hírek

1935. január 6. (Vasárnap.)
Prot.: Vízkereszt. Kath.: Vízkereszt.
1935. január 7. (Hétfő).
Prot.: Attila. Kath.: Lucian.

A Rővehézők gyógyszerárak tartanak újfajta szolgálatot:

„Mégvátó” Pinc-u. 18., a Békával szemben. — „Tiszta”. Jónap Aladár, Magoss György-tér 9., a kórházzal szemben. — „II. Rakóczy”. Arany S. A. örököse, Kúlvásártér. — „Nádor”. dr. Sztankay Abu, Szt. Anna-u. 64., Vigkedvű M. utcával szemben.

Reménytelenül telefonszám: 20-43.
Munkák telefonszám: 8-4.

A debreceni egyetem meteorológiai intézete jelentésként január 5-én:

Az óceáni tömegek Közép-Európa nyugati felét elárasztották. A keleti hideg és a nyugati enyhébb tömegek határvonalán, Szilvásiában, a cseh medencében és a Kárpát-medence nyugati határain húzódnak. Jelentékeny hőmérsékletkülönbségek hullottak az osztrák Alpokban is. Hazánkban számottevő havazás eddig csak az ország nyugati felében volt. Sopronban 3, Szombathelyen 2, Keszthelyen 1 mm, esett. A havazás lassan terjeszkedik kelet felé. A hőmérséklet legacsonyabb értékei: nyugaton -3, -4, keleten -13, -14 fok körül, a legmagasabbak pedig +1 és -2 fok körül mozogtak. A szombat reggeli órákban már keleten is enyhült a hideg, Debrecen értékei: minimum -13,7, a talaj mentén -16,0, maximum -0,8, este hatkor -8,5, a tenger szintére átszámított légnyomás 765,2 mm. Hőmérték az északi hegyvidékeken: Dobogókő 16, Nagyinóc 17, Kékes 15 cm.

FRONTHARCOSOK: Északi és északkeleti szél, részben felhős, ködösödésre hajló hideg idő. Havazás legfeljebb jelentéktelen mennyiségben.

A Vöröskereszt elnökségének köszönete

A debreceni Vöröskereszt Egyetel a karácsony előtti hetekben báró Vay Lászlóné Bissingen Marzi grófnő vezetése mellett gyönyörűen sikerült kiállítás és vásárt rendezett. A karácsonyi Vöröskereszt kiállítás a Gambrius passagében, a Vöröskereszt hivatalos helyiségében zajlott le s annak idején részletesen beszámoltunk a kiállítás és vásár műsorairól, valamint a délutánonként rendezett jótékonykodó tevékenységről. A jótékonykodó tevékenység támogatása mellett a karácsonyi vásár-akció tevékeny anyagi eredményt végzett s így sikerült a karácsonyi ünnepeknek több, mint száz gyermeket ellátni meleg téli ruhával és hasznos szerzetesanyagokkal.

A Vöröskereszt elnöksége most számolta el az akció eredményét s ezután mond köszönetet azoknak a cégeknek és közreműködőknek, akik munkájukkal és adományaikkal előbbre vitték a Vöröskereszt áldásos működését. Köszönetet mond az elnökség a Benyás Emil cének, a Kontsek Kornél cének és a Klein divatruhának, akikről értékes nőruhanyagot kapott az egyesült kisvadász vezért. Köszönetet fejez ki a Vöröskereszt Bárdos Bijonak, Czeisler Rózsának és Csik Vilámnak, akik művészi varrasmunkájukkal járultak hozzá a Vöröskereszt kiállításának sikeréhez. Ezenkívül Fazekas Henriknek, Tarr Zoltánnak, Tóthlatty Gyézának, Pósalakynének, Farkas Andrásnak, Biró Erzsébetnek, a MANSZ szövődőjének, Törőné Kornássi Mária-nak, Póth Ferenc Jókertésnek, a Debreceni Szék és Batorgyár vezetésének, a Gambrius vendéglő tulajdonosának és a Kereskedő Trésulának hálás köszönetet nyilvánít a Vöröskereszt elnöksége a kiállítás megrendezéséről belajánlott közreműködésükért és támogatásukért.

Névmagyarosítás. Nyisztor Sándor városi főfőrből helyettesítői engedéllyel nevével Nagyháziára változtatta.

A volt 3-as honvédek e hó 7-én, hétfőn este fél 9 órakor tartják meg havi összejövetelüket az Angol Királynőben. Felkérjük a bajtársakat, hogy mennél számban jelenjenek meg. Bizottság.

A sesta- és sétakerti tulajdonosok figyelembe. Kérem a sesta- és sétakerti tulajdonosok által megválasztott intézőbizottsági tag urakat, hogy 9-én, szerdán délután 6 órára az Arany Bika kistermékben a további teendőket megbeszélésére végezt megjelenni sziveskedjenek. Az intézőbizottságha beválasztottak nevei a helyi lapok december 28-ai számjában vannak felsorolva. Az intézőbizottság nevében: dr. Barts Jenő.

A „Debreczeni Ujság-Hajdúföld” olvasó közönségéhez!

A Petőfi Társaság országos mozgalmat indított a nemzeti irányú irodalom újja-élesztésére. S ezt a célt szolgálja, amikor kedves olvasóinknak a Petőfi Társaság „KOSZORÚ” kötetét óhajta DIJMENTESEN megküldeni.

TARTALOM:

- 1. „Utavlaóul”. Irta: Herczeg Ferenc
- 2. „Négy szonett”. Irta: Havas István
- 3. „Az infánsnő panasza”. Irta: Pekár Gyula
- 4. „Semmi sem lenne másként”. Irta: Fajó Tamás
- 5. „Eszmé és irányok”. Irta: Kállay Miklós
- 6. „Szüret”. Irta: József Ferenc kir. herceg
- 7. „Látlak-e még?”. Irta: Komáromi János
- 8. „A dal halála”. Irta: Szathmáry István
- 9. „Két férfi”. Irta: Bónyi Adorján
- 10. „A jedőti szobor”. Irta: Gyökössy Endre
- 11. „Sztínház és Cirkusz”. Irta: Petőfi Sándor

- 12. „Lesz-e gyümölcs a fán?”. Irta: Gulácsy Irén
- 13. „Az arany páva”. Irta: Gáspár Jenő
- 14. „Magyar Miatyánk”. Irta: Kiss Menyhért
- 15. A „Petőfi Társaság” éjete

Kérem részemre a Petőfi Társaság koszorúját **INGYEN** s **BERMENTVE** elküldeni.

Köszönettel
Név .....
Foglalkozás .....
Pontos cím .....

PETŐFI TÁRSASÁG
Debrecen
Arany Bika szálló
Tessék ezt kivágni s fenti címre elküldeni legkésőbb január 10-ig

FRONTHARCOSOK FIGYELMÉBE. Értesítjük a bajtársakat, hogy 8-án, kedden este 8 órakor bajtársi összejövetel lesz a Frotharcos Orthon helyiségében. Ferenc József út 36. (Régi posta-épület.) Kérjük a tagokat minél nagyobb számban megjelenni, a forma ruhával rendelkezők, forma ruhában vegyenek részt. Elnökség.

Felhívás a kollegiumi polgári fiúiskola tanulóihoz. Felhívom a kollegiumi polgári fiúiskola tanulóit, hogy 4-én elhunyt Garay Gyula II. b. oszt. tanuló temetésén 6-án, vasárnap délután háromnegyed 3 órakor a Köztemetőben lehetőleg teljes számmal jelenjenek meg. Gyülekezés a Köztemető bevezetője előtt. Az igazgatóság.

Vigyázzunk a lámpavásárlásnál. A helyi szakkereskedelem kárára mind nagyobb számban keresik fel hazai ügynökök a piacot és márkánélküli, vagy minőségileg tökéletlen lámpák vásárlására igyekeznek a gyantánlan fogyasztóközönséget rábírni. Emellett a vevőket még magasabb árakkal is megkísérik, melyet ármentektartással, hosszú élettartammal, vagy más, a lámpa teljesítményére nézve egyébként mellékes körülmények, mint például mászínű lámpafej stb. indokolnak. Mivel a műszaki körök ezen lámpák alapos vizsgálatánál megállapították, hogy többnyire némesak a hangulatot előnyök nem forognak fenn, hanem gyakran főlegesen áramspórolás révén a fogyasztóknak tetemes világitási költség-többletet is okoznak. A gazdaságos izzólámpa évtizedes gyártási tapasztalatok által érte el azt a tökéletességet, amit a modern dugáspróvilámpa nyújt. Lámpavásárlásnál különös elővigyázatosság ajánlatos, mert külseje után a lámpa minőségét nem lehet megítélni. A közönség izzólámpát saját érdekében csakis szaküzletben vegyen és akkor is csak olyat, amelynek márkája annak minőségére nézve teljes biztositókat ad.

„IGMANDI”-ból nem kell liter-számra inni, negyed vagy fél pohár elég szokott lenni.

Mészárosok útja. Az ipartestület megszűrés szakosztály 6-án, vasárnap délelőtti fél 11 órai kezdettel az ipartestület tanács-teremben ülést tart. Tárgy: Börszóc ügyek rendezése és más, igen fontos ügyek. Az ülést igen fontos voltára tekintettel, minden szakosztályi tag feltétlen és pontos megjelenségét ezúton kéri a szakosztály elnöksége.

A Wolafka-telepi olvasókör közgyűlése. A kisbársai Wolafka-telepi és környéke kispolgári olvasókör 13-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel tartja évzáró és tisztújító közgyűlését, amelyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

Új táncanfolyam kezdődik Balogh táncintézetében.

AZ ÚJ IDŐK LEGJÁMBÓ SZÁMA. Harsányi Zoltan remekbékésült történelmi életrajz regényeivel adott kiváló értéket a magyar irodalomnak. Mai művelődési körökben is éppen olyan értéket képviselnek, mint a történelmi. Változatosan, színesen látja az életet, pompás, élő figurákat rajzol és a regényének eseménye érdekes, mai élettel átittatott. Új regényének közlését az Új Idők az idei jubileumi esztendőjében kezdte meg. A regény címe: **Fiam!** A cselekménye Európa és Amerika különböző városain és vidékein robbog végig. **Herczeg Ferenc** szépirodalmi hetilapjának mai számában **Harsányi Zoltán és Csathó Kálmán** regényeinek folytatásán kívül **Surányi Miklós** magvas tanulmányát, **Bónyi Adorján** és **Zsigray Julliana** elbeszéléseit, **Köszegi Imre** és **Kuthi Sándor** cikkeiét olvashatjuk. **Juhász Gyula** és **Havas István** verse, **Kottamelléklet**, **időszéri** és **művészi képek** egész sora teszik változatosabbá a lapot. **A Cseresznye** című rovatban jogi cikk, angol érdekességek, **anekdoták**, **divattudósítások**, **szakszerű közlemények** szórakoztatják az olvasót. Díjtalan mutatóváltmányt szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., **Andrássy-út 16.** Előfizetési ára negyedévre 6 pengő 40 fillér; éves szám ára 50 fillér.

Ellopták a tejeskannát. Szombaton reggel Glück József, József királyi herceg-utca 24. szám alatti üzlete előtt a tejeskocsis letett egy 25 literes tejeskannát, mely tele volt tejjel. Pár perccel belül ismeretlen tettes a kannát tejjel együtt ellopta.

AZ ÁRPÁD-TÉRI REF. EGYHÁZ-RESZBEN 8-án, kedden ismét megkezdődnek a rendszeres bibliaórák. Leánykőri és nőegyleti összejövetelek. A leánykőri bibliaórája minden kedden délután 4 órakor. Ugyanekkor tartja összejöveteleit a nőegylet is. A közös bibliaóra pedig minden kedden délután 6 órakor kezdődik. Mindenképp hív és vár az egyházzs vezetés.

A Közhasznú Munkáskertek Egyesülete tudatja a bérlő közönséggel, hogy 200-400 □-ól jól trágyázott földet kaphatnak Batthyányi-u. 1. sz.

Czaddák ügyelmébe. A m. kir. Debreceni 6. számú élelményraktár őrleli melléktermékeit, korpát, takarmánylisztet, konkolyst és csüt közeleményes áron értékesít. Korpá ára jelenleg métermázsánként 8 P, azaz nyolc pengő 41 fillér. Arak zsák nélkül értendő és a napi tözsdéi legyűzések szerint változnak. Igénylők csak termelői lehetnek s a kitért a honvédkincstár gabonát vásárolt, elsőbbségben részesíthnek. Igénylések az élelményraktárnál 9-12 óráig, kiszolgáltatás a Hortobágyi múmalomban 13 óráig történik.

PAULA WESSELY. A Reinhard színházak egyik legkiválóbb színésznője, aki már első filmjével beérkezett a legkedveltebb filmszíntrák sorába, nem rég fejezte be második filmjét. A film címe: „Igy végződött egy szerelem” és részünkre külön érdekessége, hogy történetek nagy része Magyarországon játszódik. Ennek megfelelően a felvételeket részben Magyarországon csinálták, még pedig a Balaton partján, a Hortobágyon és az Esterházy-kastély parkjában.

Istentisztelet a baptista imaházban. A Szappanos-utca 23. szám alatt lévő imaházban vasárnap délelőtti fél 9-től fél 10-ig imádkozhat, fél 10-től fél 11-ig prédikáció, 11-12-ig vasárnapi iskola. Délután 6-7-ig prédikáció, fél 8-9-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Folyó hó 7-13-ig minden este imáórárt tartunk: Evangéliumi Világ Ajánlás programjáról.

ADOMÁNY. Dr. Oláh Miklósné úrasszony a 14 éves szegény fiú részére 3 pengő adományozott. A nemes lélekről tanuskodó adományt rendeltetési helyére juttattuk.

Orvosi hír. Dr. Pákh Sándor orvos rendelőt Csapó 10. alá helyezte át. Rendel fog- és szájbetegeknek is.

PAULA WESSELYT, A KÖZISMERT BÉCSI SZINESZNŐT Willy Forst, a fiatal filmrendező garda egyik legtehetségesebb tagja felderte a film számára. Ő rendezte Wessely első filmjét, amelynek befejezése után kezdtek hozzá az „Igy végződött egy szerelem” című film felvételeihez, amelyben Forstot ismét mint szerelmes színészt látjuk viszont, aki ebben a filmben Paula Wessely partnerét játsza. A film, amely tele van magyar vonatkozásokkal, legközelebb közönségünk elé kerül.

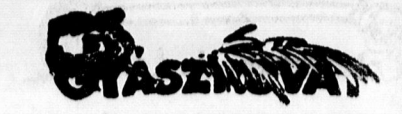
Ügyvédi hír. Dr. Lusztig Sándor ügyvéd irodáját Arany János-utca 6. szám alatt megnyitotta.

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Takács József zenész örm.—Sepesik Margit; Cs. Nagy Albert fm.—Nagy Zsófia; Barna György körműves—Szatmári Zsófia; Kiss Sándor cipész s.—Téglasi Erzsébet; Hajdu Illes npsz.—Serban Erzsébet; Nagy András gazdálk.—Molnár Julia; Szabó József kovács s.—Nagy Róza; Rácz Lajos fm.—Kutony Erzsébet; Piresi József vendéglős—Peseány Julia; Nagy József körműves—Keeskés Erzsébet; Grünbaum Mihály cipész s.—Weisz Frida; Sándor János fm.—Dalmi Julia; Fekete József fm.—B. Nagy Julia.

Születések: Dobos László körműves, fia László, Kálmár István egy. portás, fiú István, Baumann József keresk. s., leány Ilona, Nagy Pál h. örmester, leány Piroška, Vona Antal béres, leány Julia, Füzési Imre fm., fiú János, 1 halvaszületés és 3 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Garay Gyula ref. 14 éves, Szép-u. 11-b, Lipsitz Hermannné izr. 56 éves, Hajó-u. 16, Kovács Margit ref. 15 éves, Nagykeréki, Baranyi Piroška ref. 15 hó, P. Adány Harsányi István ref. 82 éves, Kossuth-u. 40.

Garay Gyula polgári iskola II/b. osztály tanulója elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz Köztemető ravatalozóterméből. Lakás: Szép-utca 11. Temetését Bartha vállalata végzi.

KERESZTESI URI SZABÓSAGA DEBRECEN, VARGA-UTCA 1. SZ.

A SZOCIÁLIS MISSZIOTÁRSULAT ÜLÉSE. A Szociális Missziótársulat 8-án, kedden délután 4 órakor tartja havi választmányi ülését a róm. kath. főgimnázium földszinti tanácstermében, melyre a tagoknak, valamint a Leányklub, Asszonykör, nőegylet és Leánykör képviselőit minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

Dr. Meszner Károly orvos felgyógyult, rendelkezést ismét megkezdte.

A HANGOSFILM ELSŐ EVEIBEN a közönség szinte kizárólag a filmpertéket és zenesziglatékat kedvelte, míg utabban az általános érdeklődés mindjobban a komoly témájú filmek felé fordult. A közönség izlésének megváltozása természetesen befolyásolja a producensokat, akik most már az életből merített szűzskéket filmesítenek meg. Ilyen történet az „Igy végződött egy szerelem”, melynek főszerepét Paula Wessely és Willy Forst játszik és amely legközelebb közönségünk elé kerül.

Farsangi táncanfolyam Balogh táncintézetében kezdők és haladók részére nyolcadikán este hatkor kezdődik. Minden vasárnap délután háromtól nyolcig osztánc.

URAKAT ÉS HÖLGYEKET BETEG-BIZTOSÍTÁS BEVEZETÉSÉRE ALKALMAZUNK. NAGY ISMERETSZEGGEL RENDELKEZŐ EGYSÉGEK JELENTKEZZENEK DELELŐTT 10-11-IG PHÖNIX, SIMONFFY U. 1. SZ. I. EMELET, GERŐ IGAZGATÓNAL.

MAGYARORSZÁGON ÉS SCHÖNBRUNNRA játszódik Paula Wessely és Willy Forst legújabb filmje, amelynek címe: „Igy végződött egy szerelem”. A film az életből merített, megkötött történet tár elénk és ismét egy magyar tehetség diadalát jelenti, amennyiben a film produkcióját dr. Székely Vilmos vezette, aki eddigi és különösen ezen legújabb filmjével a nemzetközi filmvilágban elsőrangú nevet szerzett magának.

Felső Borsodi Szénbánya Rothermere-utca 25. alatt raktárt létesített. Szagtalan jól égő szenét 100-200 kilós vételnél is 2 pengő 25 fillérért házhoz szállítja.

Kenes puder

kimérve megérkezett, állandó lerakot, egyéb puderekben óriási választék. **PAPP LAJOS** illasztérái.

Felajasztotta magát egy napszamos. Kéri István ötvenhat éves püspökadjányi napszamos szombaton hajnalban a lakásában a mestergerendára felajasztotta magát. Mire hozzátartozói észrevették a tetet, már akkor halott volt. Egyelőre nem sikerült megállapítani, hogy miért vált meg az életől, mert bűncselekmény sem hagyott hátra. A debreceni királyi ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Gazdálkodó ifjak táncvizsgája a Koronában 12-én, szombaton este 8 óráig.

A Debreceni Képes Kalendarium olvasóközö. A kalendarium 135-1 évfolyamában egy cikkem jelent meg a nagyerdeji Tóth Árpád-émlékmű létesítéséről és felavatásáról. A felavatás ünnepélyes ismertetéséből tévedésből kimaradt az a tény, hogy az ünnepélyen képviseltette magát a Csokonai-kör is, amely különben már az emlékmű létesítéséhez szükséges városi segély elnyerésében is szíves készséggel volt segítségére az emlékművet álitó Ady-társaságnak. Az ünnepélyen dr. Pap Károly elnök, egyetemi tanár és Csobán Endre főtitkár, városi főlevéltáros képviselték a Csokonai-kört. Dr. Pap Károly elnök a kör nevében koszorút is helyeztet el az emlékművön. Kardos Pál.

PAULA WESSELY ÉS WILLY FORST legújabb filmjének az „Igy végződött egy szerelem”-nek története nagyrészt Magyarországon játszódik. A film külső felvételei hazánkban készültek, amiről annakidején a napi sajtó már beszámolt. Magyar színésznők is szerephez jutottak ebben a legközelebb megjelenő filmben, amennyiben Szőnyi Lenke, Veress Anikó és Kondor Ami három magyar leány személyesítik meg, akik magyar dalbetéteket énekelnek a királyi kastélyban játszódó jelenetekben.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

Debrecen sz. kir. város törzsméneséből származó 1 drb koros kanca, 1 drb koros herélő, továbbá a törzskönyvből származó 1 drb magyar telen 1935. évi január hó 8-án, kedden délelőtti 9 órakor a Baromvásártéren tartandó nyilvános árverésre eladásra kerül.

Helyettes polgármester.

A LEGÉNYEGYLET FELHÍVÁSA. A debreceni római katolikus Legényegylet felkéri úgy jelenleg működő, mint régi öregek tagjait, hogy 7-én este 8 órára, egy nagyobb szabású program kidolgozásának a megbeszélésére, új helyiségünkben (Plác u. 78. sz.), minél számbanban szíveskedjenek megjelenni. Vezetőség.

A volt 39-es tényleges és tartalékos tisztok, tisztjelöltek szordán este 8 órakor az Angol Királynőben fontos bajtársi összejövetelt tartanak. Számos megjelenést kér beszüneteltényai Klein László ny. tábornok.

Meleg ruhát kap egy szegény gyermek. A Győry-Székely-Morvay cég, amely most nyitotta meg üzletét a Miklósi-utca sarkán, az Evangélikus Filizregyletnek egy meleg, téli ruhát küldött a legmegfelelőbb helyre juttatás végett. A négyét a meleg ruhát egy szegény fiúcskának adja, akinek kapóra jön a meleg ruha ebben a hideg időben.

Kovács arckenőcs

állandóan friss lerakat. Mentholos fogcsermélő, szappan, szőrszárító, zsíros arcbőrre gyógyószappanok óriási választékban PAPP LAJOS illatszertárában Kossuth 1. — Csapó 58.

DEBRECEN 1935. ÉVI VASARNAPTÁRA

- 1. Remete Antal napi vásár. Január 7. hétfő, 8. kedd, 9. szerda: bőséges, gyapjú-, dió- stb., továbbá toll-, iparcikkek-, gabona- és terményvásár. 13. 14. 15. vasárnap, hétfő, kedd: ipari és kereskedelmi kirakóvásár. 12. 13. szombat, vasárnap: sertésvásár. 13., 14. vasárnap, hétfő: lóvásár. 14., 15. hétfő, kedd: baromvásár. II. Szent György-napi vásár. Április 29., 30. május 1. hétfő, kedd, szerda: bőséges, gyapjú-, dió- stb., továbbá toll-, iparcikkek-, gabona- és terményvásár. 2. 3. csütörtök, péntek: juhvásár. 5., 6., 7. vasárnap, hétfő, kedd: ipari és kereskedelmi kirakóvásár. 4. 5. szombat, vasárnap: sertésvásár. 5., 6. vasárnap, hétfő: lóvásár. 6., 7. hétfő, kedd: baromvásár. III. Nagyboldogasszony-napi vásár. Augusztus 5., 6., 7. hétfő, kedd, szerda: bőséges, gyapjú-, dió- stb., továbbá toll-, iparcikkek-, gabona- és terményvásár. 24., 25. csütörtök, péntek: juhvásár. 27., 28., 29. vasárnap, hétfő, kedd: ipari és kereskedelmi kirakóvásár. 26., 27. szombat, vasárnap: sertésvásár. 27., 28. vasárnap, hétfő: lóvásár. 28., 29. hétfő, kedd: baromvásár. V. Hortobágyi átvásár. Június 25-én, kedden és szeptember 3-án, kedden az ipari kirakóvásárral kapcsolatban a hortobágyi csárda előtti vásártéren tartatik meg. VI. Hétvási vásár kedden és szombaton tartatik. * Remete Antal-napi vásárral kapcsolatban az elsőfokú iparkörtség az alábbi hirdetményt bocsátotta ki: Az 1935. évi Remete Antal-napi vásár alkalmával az ipari és kereskedelmi kirakóvásár január 13-14-15-én lesz. A vásári árusításban érdekelt helybeli iparosok és kereskedők az árusítási helyük kijelölésére végeztetett iparjogviszonyokkal és az előző vásári helyfoglalási engedéllyel az alulírott határidőig (Kossuth-utca 20. szám, földszint 4b. sz. szoba) 1935. évi január hó 7-8-9-én jelentkezzenek a hivatalos órák alatt, annál is inkább, mert későbbi jelentkezés esetén részükre hely nem biztosítható. Vidéki iparosok és kereskedők pedig január hó 10-11-12. napján jelentkezhetnek ugyanott. A vásárok és nyílt piacok tartása tárgyában alkotott 313-16401/1930. bkgy. számú szabályrendelet 5. és 11. §-ai alapján a vásárend fenntartása érdekében a fentírt napon kezdődő kirakóvásár alkalmával a helyfoglalás és sátorverés kezdő időpontja január hó 12-én déli 12 órában állapítottatik meg. A jelzett időpont előtt árusítási helyeket elfoglalni és sátrat venni nem szabad.

Színház Mozi

HETI MŰSOR: Január 6., vasárnap délután 3-kor: Kék Duna. (Olesó.) Délután 6-kor: Szentivánéji álom. (Olesó.) Este 9-kor: Tied leszek. Január 7., hétfő: Tied leszek. (A. bérlet.) Január 8., kedd: Rágajom. (Tisztviselő-est. 50%-os kedvezmény.) Január 9., szerda délután 4-kor: Az abbé. (Zóna.) Este: Tied leszek. (B. bérlet.) Január 10., csütörtök délután 4-kor: Szent ivánéji álom. (Zóna.) Este: Dorozsmai szelmalom. (Közkívánatra.) Január 11., péntek: Tied leszek. (C. bérlet.)

Ma 3 előadás a színházban

Ma három előadást tart a Csokonai Színház. Délután 3 órakor olesó helyárrakkal a „Kék Duna” című operett kerül színpadra, melynek örökéletű muzsikája a nagy Johann Strausz munkája és amelynek librettója a nagy zeneszerző szerelméről szól.

Délután 6 órakor a szerelem vígjátéka, Shakespeare legszebb remeke, a „Szentivánéji álom” van műsorra tűzve, hasonlóképpen olesó helyárrakkal.

Este 9 órakor a tegnap nagy sikerrel bemutatott „Tied leszek” című operett előadását ismétli meg a színház. Hétfőn (A), szerdán (B) és pénteken (C) bérletben ugyancsak ez a darab kerül előadásra.

Kedden este színpártoló-tisztviselő-est lesz a színházban. Tisztviselők és a színpártoló egyesület tagjai ez alkalommal az összes földszinti és páholyjegyek áraiból 50 százalék kedvezményt kapnak. Színpadra kerül a legnagyobb sikerű prózai újdonság, a „Rágajom”. Halassy Mariska, Acs Rózsi, Thuróczy, Daniss, Banyai, Bihary, Kormos, Lányi, Bakoss és Combál játszik.

Csütörtökön este a legműveltségesebb, magyaros tárgyú operett, a szezon legnagyobb sikere, a „Dorozsmai szelmalom” van műsoron. Közkívánatra. Három órai szakadatlan derű, vidámság és kacagás ez a darab, mely szerzőjének, Erdélyi Mihálynak a legnagyobb sikerű prózai munkája.

Szerdán délután 4 órai kezdettel „Az Abbé” című ragyogó színmű kerül előadásra zónahelyárrakkal, a címszerepben Thuróczy Gyulával.

Csütörtökön délután 4 órakor szintén zónahelyárrakkal a „Szentivánéji álom” van műsoron.

Január 20. és 21. között nagy operaelőadás a színházban. Színpadra kerül Rossini vígoperája a „Szevillai borbély” olyan előadásban, amilyenre Debrecenben még példa nem volt. Figurát Svéd Sándor, a m. kir. Operaház világhírű baritonistája, Almaviva gróf szerepét dr. Szedő Miklós, Rozinát Szabó Ilonka, Bartolót és Basiliót Pajor és Jákó Pál éneklék, a zenekart pedig Komlós Pál dirigálja. A második felvonás alatt nagy hangverseny. Jegyeket előjegyez a színházi pénztár.

A színház igazgatója tisztelettel kéri azokat a bérletkéteket, akik lejárt bérletüket még nem újították meg, hogy szíveskedjenek azt mielőbb kiegyenlíteni

a titkári irodában, a pénztári órák alatt.

PARJAT RITKÍTÓ SZÍNHÁZI SIKER!

Felhívjuk azoknak figyelmét, akik mostanában Budapestre utaznak az 1935-ös színházi esztendő legnagyobb sikerére, a Fővárosi Operett Színház „En és a kísértés” című udonságára. Az operett főszerepét Bárony Rózsi a nyugat-európai metropolisok körülrajongott kedvence játssza. A világhírű művész négy évi távollét után tért vissza a magyar színpadra és temperamentumával, elragadó játékával s ragyogó táncával elbűvölte a főváros közönségét. Szilágyi László elmés szövegekben egymást kergetik a kacagtatóbból kacagtatóbb jelenetek; Eisemann Mihály filmhímző zenéjét pedig már mindenfelé jászták és éneklék Budapestben.

A parádés előadás sikerének osztályosai: Kabos Gyula, a legműveltségesebb és legnépszerűbb magyar komikus; Verebes Ernő, a színpadról és filmről európaszerte ismert és deledgetett férfitárs, Turay Ida, aki mint Batai komika, ebben a darabban érte el pályája legnagyobb sikerét. Dénes György a legkiválóbb és legelegánsabb pesti bonviván, az őshumorú Latabár Árpád, a boszorkányos ügyességgel táncoló Feleki Kamill és az ellenállhatatlanul mulatságos Radó Sándor. S ezt a kiváló együttest vízi, ragadja magával, gyönyörűen, úde fiatalos virágában, kísértanó jókedvével és istentelentel tehetőségével: Bárony Rózsi. Külön szándékolja a produkciók a darab ragyogó kiállítását: az operett 12 képe 12 lényes díszletben játszódik le. A budapesti sajtó egyhangú elragadtatással állapította meg az „En és a kísértés” kitűnő előadását, tökéletes rendezését és páratlan sikerét.

Vasárnap: „RIÓI LEANYOK”. Amerikai világhíratkozi Dolores del Rio főszereplésével. Megelőzi: „MICKY II.” Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Könyvesház

TÓTH BELA: ADY-TANULMÁNYOK (Debrecen, 1934.)

Három tanulmány. Az összefoglaló cím: Ady-tanulmányok, de mondanivalója túlnő egy költő vizsgálatán. Ady e tanulmányokban prizma, nemcsak őt, rajta keresztül a kor és a magyarság sorsproblémáit látjuk. Az első (Ady és a magyarság) a magyarságúat elemzi, idegen hatások alatt is magyarságában kiteljesedett magyar költőt állítja elénk. Mit adott a magyarság Ady-nak? — teszi fel a kérdést, hogy a világsz. elődökkel való sorsközösség s a magyar sorsfajánkok kimutatásában egyszersmind rámutasson a magyar élel költősségére is: „valahol útát vesztettük”. Ennek az útvesztésnek a tudata talajkoczik Páris szótes horizontú éjtelükletével s olvad egybe a magyarság és magyar költő végzetes sorsa, a magyar ugar. A szín változik, a prizma a kor felő fordul (Ady és a kor). Az életváltozás a középkor után a materializmus igáját dobja a XIX. század nyakába. A lélek kihull a számítástól. A világosság és lélek jelenségei független önálló részek s amint ez önálló részek ellentétei a világ egységében össze-sűnnek, úgy alkotják az Ady-ellentétek az „Ady-mű kozmikus gazdagságát”.

A harmadik tanulmány (Petőfi) Adyig) szorosban az előzők kapcsolatát: „Ady irodalmunkban szerves fejlődés kiteljesítője a zseni fokán”. Hol a határkö, melynek ez út kezdődik? a felelet: Petőfi. Életében az addig felgyűlt irodalmi igények valóra váltója, belála után „egy szűk horizont, magyarkodó alnépesség költője”. E szemlén ereklét csinált Aranyból még életében, „csak költészet” sikkasztja, ami „Arany és Petőfi számára hús-vér, valóság volt valami-kor. Ennek az álmépies, valóságot elsikkasztó népsziműveskedő irányzatnak számkivetőjei Vajda, Reviczky és Komjáthy. Vajda szembekeül a világgal, az eivonság vele jelenik meg irodalmunkban, de míg nála a magányosság még kényszerű, keserű állapot, addig Reviczky már öntudat, önérzet forrása”. Komjáthy továbbmegy: Nála „a megugult én nem elégszik meg a világ szemléletével; át akarja hatni a világot”. Ezek a sejtések majd igények szövődnek

egybe Adyban. Az ő világát a lélek, a maga lelke. A fejlődés, a kor és a magyarság szintézisnek benne egységes magaslata. Jelelősege: hogy „én”-jén keresztül egységes sorslálásban foglalja össze a magyar globusz minden parányát.

Tóth Béla első tanulmányában hiányolja a magyar költő alkotának rajzát irodalom-történetünkben. E rajz elkészítése összesítő munkát igényel. A tanulmány sorozat is ily összegzés-kísérlet — ha nem is lép fel a teljesség igényével — anélkül azonban, hogy szerzője a különböző irányok közt egy pflamatva is elveszítene tájékozódóképességt s feladatának vezető fonálát. (B. B.)

SPORT

A BOCSKAY NAGY SIKERE PORTUGALIABAN

A BocsKay külföldi túsorán a portugáli szereplése a legnagyobb siker jegyében zajlik. A debreceni csapat eddigi négy mérkőzéséből három nyert, egy pedig döntetlenül végződött. A portugál lapok elragadtatással írnak a BocsKayról s úry nyilatkoznak, hogy olyan remek futballist, mint amilyet a debreceni csapat játszik egyetlen külföldi csapatól sem láttak.

A BocsKay ma Lisszabonban a Viktória ellen játszik, míg szerdán szép szereplésnek az eredményeképpen Madridban a spanyol válogatott lesz az ellenfele.

A fiúk éneke a vágytól, hogy játékkal fele-tessék az Újpest-BocsKay végyes csapat madridi kudarcát. Remélik, hogy a BocsKay ezzel a nehézeladattal szemben is sikerrel állja meg a helyét.

HIRDETMEY

Debrecen sz. kir. város közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága közhírré teszi, hogy a belügyminiszter úr 200.357/1934. IX. A. sz. rendeletével a gyakori erdei lopások megakadályozása végett az 1879. XXXI. tc. 115. §-a alapján elrendelte, hogy Debrecen sz. kir. város területén az erdei termékek eladása és vétele csak oly feltétel alatt eszközölhető, ha az eladó az eladni szándékolta erdei termékek jogos szerzését a termelőnek, illetve az eladó erdőbirtokosnak a polgármester által láttaozott bizonyítványával igazolja. A polgármester által láttaozandó bizonyítványban feltüntetendő az eladni szándékolta erdőtermék neve, minősége, nagysága száma és mértéke. E határozatban előirt igazolvány kényszer az importált és vasúton érkezett faanyagokra nem terjed ki. E rendeletnek joghatálya 1936. évi április 30-ig tart. Főispán.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY

A város tulajdonát képező Miskolc-úton levő, jelenleg Széll Géza bérletében álló, fatépcéllal szolgáló ingatlan bérbeadás céljából tartandó árverés 1935. máj. 15-én délután 10 órakor Városháza lélemlét 13. számú szobában (Gazdasági és erdő-észeti ügyosztály) fog megtartatni. Kikiáltási ár: 200 P.

Árverési szándékolók a kikiáltási ár 10 százalékát az árverés megkezdése előtt bánatpénzként tartoznak letétele helyezni s azt az árverést követően a legmagasabb ajánlatnak megfelelő összeg 10 százalékára tartoznak kifizetésre. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt délután 8-14 óráig fent említett helyen megtekinthetők. Debrecen, 1935. január hó 5. Helyettes polgármester.

DEBRECENI TERMÉY-ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Búza, Árpa, Tengeri, Széna, Búkköny, Alomszalma, Lóher, Takarmányrépa.

PIACI ÁRAK

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Hízott liba, Hízott ruca, Tyúk párja, Alma, Csirke párja, Körté, Dió, Lékvár, Citrom, Sóska, Hónapos retek, Fogyagyma, Burgonya, Torma, Bab, Fehér káposzta, Kékáposzta, Karfiol, Vörös káposzta, Retek, Saláta.

Szerkesztő: Dr. LISZT NANDOR. Felelős kiadó: Dr. PAJOR GYÖZÖ

URÁNIA APOLLO

MŰSOR:

Brigitte Helm Ken Maynard Will Fritsch a cowboykirály új bravurja Kémfilmje

A SZIGET Kanadai véreb

és Conrad Weldt nagy filmje

A becsület vértanuja

Az asszonyneiküli város

Előadások: ma, vasárnap: 3, 5, 7, 9 órakor. Hétfőn: 5, 7 és 9 órakor. Előadások: ma, vasárnap: 3, 5, 7, 9 órakor.

Az első előadás mérsékelt helyárrakkal.

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS: Maros Szállás, Pénztár. Állást kereső Nők: Középkorú. Kézenfekvő, tisztaszobák (külön bejárattal), bőseges étkezés, olesó árak, fürdőzőknek, sportolóknak kedvezmény. Közel a gyógyfürdőkhöz, klinikákhoz, kórházhoz és Stadionhoz. Vilámos megállónál. — Telefon: 10-21.

Intelligens nő, 102. varr. sürzősen elhelyezkedne vidéken. Levelet "Lelekismeretes" jellegű kiadválataiba. 356

Jó családból való 19. n. 200 P. kaucióval péktők, tejcsarnok, pénztárnoknál, trafik stb. vezetését vállalja. "Ambiciós" jellegű. 373

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

Cépiro joghallgató delegáltára bármilyen irodai alkalmazást keres. Szent Anna 10. trafik. 1503

Erkölcsei. anyagi garanciával, vasúti kedvezményekkel, bíró ny. számviteli tanácsos néni tiszteltetéses foglalkozást ker. bárhol Debrecenben. Állam. számviteli vizsgát öbajtókat előkészít. Simonffy-utca 47. 1519

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS NŐKNEK

Azonanra keresek bejárót. Cim: Zala-polya-utca 4. 388

Újves. helyvetőrász segédnő azonanra bélephet. Molnar. Hatvan-utca 60. sz. 1534

Szerény. igényű, 50-60 éves izr. esetleg vidéki nő, kinek nincs ott hona, baromfiévésben jár. nagyon szerény igényű 60 éves özvegy ispánnál tan. anyán, szerény díjazás mellett állandó otthonra talál. Jelentkezés Debrecen. Bethlen-utca 19. 2983

Fajra. megbízható, erkölcsös, közép korú főző mindenes keresek. Cim a kiadóban. 2906

Mindenes. szakácsnőt vidékre, csakis éves bizonyítványokkal 15-re esetleg 1-ére keresek. Jelentkezni hétfőn délután 2-4-ig Varga-utca 27. alatt. 2995

Rendszertő. minden házi dolgot végző árva áruláson magános úrnőnél szerény fizetéssel otthon talál. Kora 20-24. Özv. Sebessy Lajosné. Nyiregyháza. Szarvas-u. 21. 378

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Lovasszónál. szolgált nőiellen állást keresek lovaszok szerény díjazás, koszt, lakásért lovasiskolához. Érdeklődni delegált Fazekas gazd. akadémiá. 406

Házmeztérpár. kiscsaládú, fiatalok, hosszú bizonyítványval, bőségszolgálatnak, szobaazonnyal felvételik. Negyven pengős lakás, fűtés, világítás, kapuzé. Piac 10. 3010

Kifutó. felvétetik. Zúgó-u. 6. Jakab-nál. 3006

Ürletszerzőket. felveszek. Jelentkezés délután 4 órákor. Kövös-u. 82. 3001

Magas. jutalékkal helyi főbizományost, terjesztőt keres: English, Hungarian, Echo angol. magyar folyóirat. Budapest. Csáky-u. 8. 297

Ügyvédők. akik vidéki fűszerkereskedőket látogatnak, jó melék. kerestet. tehettek szert. Ajánlatokat "Garanciaképes" jellegű. 2975

BUTOROZOTT SZOBA

Különbejárattú. kényelmes utcai szoba előszobával, teljes ellátással kiadó. Garay 19. 1533

Különbejárattú. utcai bútorozott szoba lakonőkülön udvarban azonanra kiadó. Nyil-utca 31. sz. 1517

Kétágyas. csendes utcai uriszoza kiadó. péterfalvi villamos megallo. t. sz. 1509

2 bútorozott szoba kiadó József kir. herceg-utca 42. január 15-re. 405

Lépcsőházi. bejárattú, csinosan bútorozott szoba februárra kiadó. Ferenc József-út 16. III. em. 2990

Intelligens. magános nőnél bútorozott szoba kiadó Ugyanott mindenféle varrást, javítást, hárisnyafejlesztést készítek. Csokonai-utca 12. ajtó 2. 372

KIADÓ LAKÁS

Ispatóly 7. szám alatt 2 szobás lakás kiadó. 1507

Négyszobás. keresztépületi, komfortos lakás külön kerttel majusra kiadó Szent Anna 29. 1537

Kiadó. május 1-re kétszobás, fürdőszobás, előszobás lakás Vilmos császár-körút 4. 1524

Háromszobás. komfortos lakás minden melékkel. májusra kiadó. Cim a kiadóban. 1521

Utcai. kapualatti bejárattú egyszobás konyha spájz azonanra kiadó Zóró 4. reáliskolánál. 1531

Utcai. parkettes, nagyon szép kényelmes szoba József kir. herceg-utca 35. I. jobb oldali kiadó. 403

Két. szoba, konyha kiadó Csokonai-utca 3. Ugyanott faügynök felvétetik. 2984

Kiadó. azonanra szoba, konyha, spájz, fűtőkamara vilány, vízvezetékkel Csillag-u. 34. 2984

Kétszobás. úrilakás azonanra vagy február 1-re kiadó. Fűrdő-u. 2. műkögyár. 2767

Szoba. konyha azonanra kiadó Teleki-utca 16. 2989

3 szobás. fürdőszobás, parkettes lakás kiadó azonanra Széchenyi-utca 21. 2922

Kétszobás. földszinti garzon lakás, komfortos főlépcsőházi bejárattal Hungária palotában kiadó. 2997

Udvarra. nyíló kis szoba kiadó Vendég-utca 79. 1508

Ötszobás. téli-nyári villajakás szép parkban Komlóssy-út 12. a. május 1-re, esetleg hamarabb kiadó. Értekezni lehet Kossuth-u. 15. 384

3 szobás. teljes komfortos, modernizált lakás szép kertes udvarral azonanra kiadó Bethlen-utca 68. 383

Ény. szoba, konyhas lakás és egy kapualatti szoba kiadó Pácsi-utca 12. 1520

Világos. száraz egyszobás, konyhas lakás kiadó szép, tiszta udvarban. Miklós 51. 369

Szoba. konyha, teljes jóságartással január 15-re kiadó Sámsoni-út 7. 1506

Lépcsőházi. utcai szoba, egy-két egyálmú kiadó ellátással is. Rákóczi 9. sz. 358

Ujotnan. festett két szoba, egy négyszobás, külön kertés lakás melékkel. kiadó Rákóczi-u. 5. Értekezni dr. Szell, Piac-u. 77. Ugyanott egy 38-as című koresolyáva kiadó. 367

AJÁNLAT

Cipő. szükségletet legelőszobában csakis Nagynál szeresheti be. Hunyadi-u. 12. 1511

Hűsfűtőtés. olesón, pontosan, kifogástalanul Teleki-u. 88. alatt. 2979

Gazdáknak. tíz hasas koca feles malac-tartásra kiadó. Értekezés az Istvánmalommal szemben, Olajútban. 3004

Koresolyák. száncok, koresóvek, hófokozók, zsirbódók, hűsgepek nagy választékban Nagy vas-úzetében, Csapo-kanyar. 401

Fehérnemű. varrást jutányosan vállalok József kir. herceg-u. 56. keresztépület. 2945

6 drb. tehenet. feles tartásra vállalom kítőnő tartással. Cim: Csaba István földbírtokos Szamos-sályi 354

TÜZIFAT. szén, tűzcses, tölgy, varga, búkk, gyertyán hásszábból aprítva; főzésre és téli tüzelésre elsőrendű hazai kőszén, brikkett, kokszot, faszén szobafűtésre 100 kg.-ot már házböz szállítva a legolcsóbb áron a nál HÁLASZ BERTALAN tűzifa, és szénkereskedése a Marótfűrdő mellett Telefon 10-24. 101

PÉNZ

300 pengőt kölcsön veszek arany fedetthez havi 20 P haszonrészesedéssel. Ajánlatot "Biztos" jellegűre kiadó. 402

OKTATÁS

Naményi. Gvorniró- és Gépióiskolában szakszerű olesó kiképzés. Allandó betratkozás. Ajánlati vizsga, államérvényes bizonyítvány. Méréselt tandíj. Miklós-u. 8. 4696

Tanítónő. gyenge és magántanulókat jutányosan tanít, németet is. Csapo-u. 41. keresztépület. 2977

Francia. órárt ad öt évig Párizsban tartózkodott fiatalnember. "Tökéletes kicjtés" jellegűre kiadóban. 3009

Zongorákrakat. adok akadémiai módszer szerint olesón, alaposan. Szoboszlai-út 22. 1532

ÉLELMISZER ITAL

Sajáttermésű. borok literenkénti árusítása Csapo-utca 60. 383

Bor. sajáttermésű fajboraim iten. rönkenti kímérése, Rajnai rizling, Nagyburgondi, Nemes kadarka. Tescók megköszöni Vetei nem kötelező. Rákóczi 20. 1285

Ceglédi. Bortermelők Szövetkezete természetes minőségű újborai kiválóak Varga-utca 10. 4864

KERESLET

Fazonvasabjakokat. 80x120, kétféle vascsövekkel korlátanak veszek Tejki-utca 56. 2991

Zálogcédulát. minden tárgyról, használt bútort a legmagasabb áron veszek és adok. Dégenfeld-ter 8. 1536

Fazonvasabjakokat. 80x120, kétféle vascsövekkel korlátanak veszek, Teleki 56. 279

Arányórát. arányórát, esetleg zálogcédulát kizárólag privátú. venni. Miklós-utca 13. 368

Disznóelést. vállal Tóth János hentes. Széchenyi-u. 1. házmeztér. 389

Képkörtezés. nagy választékban, üveg, porcellán ajándéktárgyak olesó árban Kontzán, Kálvin-ter 5. 1522

Méhkaptárakat. veszek. 42-ös fekvőt Halastr-utca 10. 385

Táskagramofont. használtat lemezekkel venni. Ajánlatokat a Hungária házfelügyelőhöz kérek. 341

Tejet. 20-30 liter naponta veszek. Klór József Gázgyár-u. 4. 2982

AUTÓ-MOTOR KERÉKPÁR

Special. 500. királylancos motorke-rek-pár eladó Erzsébet-utca 103. 391

Autóját. traktorját, motorke-rek-párját javíttassa Pusztinál (Posta-rik) Nyil-utca 15. szám alatt. Telefon 16-76. 808

Motorkó 37 fillér. benzín, speciális autó. és motorke-rek-párak, alkat-részek és felszerelési cikkek, gépjármű, padlóaj, petró-leum legjutányosabban be-szereshetők Emerich László szaküzletében Debrecen. Hal-köz. Az angol Dunjon pneu-matik képviselő. Telefón: 10-09. Éjjel a kiszállítás a Széchenyi-u. 3. sz. kapu al-történik. 100

Üzemképes. autó (Chevrolet) remek mo-torral eladó. Csapo-u. 10. 722

RÁDIÓ

Budapest II. vételéhez olesón átalakítunk mindenféle rádiókészüleket. Javítás, díjtalan szak-tanács, Borka és Bíró. Kos-suth-u. 8. 387

Kitűnő. Standard 3+ rádió olesón el-adó. Cim a kiadóban. 3005

Rádiót. Budapest II. vételhez lego-csónban átalakít. Szabó Szt. Anna-u. 11. 399

Mindenféle. rádiókészülék készpénzzel s legolcsóbban beszereshető. Tasnádi Kovács Sándor vil-jeny, rádió szaküzletében Szent Anna 10 (városi bír-ház.) 1321

BIRTOKBÉRELT

A Közhaszni. Munkáskertek Egyesülete tu-datja a bérlo közönséggel, hogy 200-400 négyszögöl föl megtrágyázott földek kapha-tók Patthyányi-u. 1. sz. iro-dában. 386

ÖZLET-MÖHELY RAKTÁR

Központon. bolt (berendezhető) bármikor kiadó. Költőgépet kölcsönöz-ök Csapo 19. 2980

Kiadó. 2 szoba irodának, esetleg rendezőnek nagyon alkalmas. Hatvan-utca 22. 375

Kiadó. vagy eladó Püspökudányban az allomás mellett eme-letes gyűfűrdő vendéglőépü-lettel teljesen felszerelve. Debreceni Gazdak Bankja. Kossuth-u. 203

Forgalmás. fűszerüzlet berendezéssel és műhelyüzlet kiadó Attila-ter 2. 3007

Kiadók. Miklós-u. 2. üzlethelyiségek 25-30 pengőért. Értekezni Miklós útvendőnél. Piac-u. 28. 3008

Központon. bolt berendezhetem bármikor kiadó. Költőgépet kölcsönöz-ök. Csapo 19. 2980

Tízsa-pajotában. Rózsá-utcai forton volt hen-tesbolt más célra is kiadó. Házgondnok. délután 3-5-ig. 398

Tánceterem. mozinak és mulatóknak is al-kalmas. kiadó Csapo 17. sz. 396

HANGSZER

Pianinót. kifogástalan állapotban bé-re venni. Cim a kiadóban. 307

BUTOROK

Hencser. eladó Kárpitos munkát, ol-cson vállal Oláh. Thaly Kal-man-u. 13. 376

Használt. jó állapotban lévő komplett férfinőszoba berendezést kere-kek és pedig bőr vagy mok-kett garnitúrát, íróasztalt, könyvszekrényt és kerek asz-tal. Cim a kiadóban. 365

Eladó. egy fekete íróasztalt Vigked-vő M-u. 18. utcai lakás 1538

Háló. fűtőháló, hencser, ebédlőszek-rény, rádió, asztalok, antik bútorok, kepek eladók Dé-genfeld-ter 8. 1535

Eladó. egy modern ebédlő helyszű-ke miatt olesón Simonffy 39. 2999

Elköltözés. miatt vilagos háló. és kony-habútorok jutányosan eladók Borz-utca 5. 374

Használt. jó állapotban lévő komplett férfinőszoba berendezést kere-kek és pedig bőr vagy mok-kett garnitúrát, íróasztalt, könyvszekrényt és kerek asz-tal. Cim a kiadóban. 387

ELADÓ ÁLLATOK

Fajgalambok. túlszaporodás és helyszűke miatt mélyen leszállított ár-ban eladók Apaffy-utca 20. 144

Eladó. 1 drb hizott sertés 160 kilo-grammos Bösörmezyi-út 5 -D. Patkó. 157

2 darab. házi hizlalású, 130 kg. sertés eladó Sinay M-u. 12. 1445

Fajgalambok. túlszaporodás miatt eladók, Gólya-utca 4. szám. 144

Vadászok. sportolók figyelmeztet! Betö-nított nemet vizsja, új va-dászruha, csizma eladók dél-előtt 9-12-ig Kizvó-u. 36. 380

150 kg. os. fiatal mangulica zsirsértés Csipek-ter 9-b. eladó. -Helyben perzselhető. 1516

Szimenthaji. tizenhat úteres, friss borjas tehén eladó. Teljes tej meg-rendelhető Varga-utca 25. sz. 381

Eladó. szép magvak való íbák. Hid-utca 2. szám. 1530

Eladó. tíz hónapos 120 kilós sertés Vigkedvő M-u. 24. 1525

Szén. 150 kilós disznó azonanra el-adó. Monti szentes-utca 17. 390

Kövér. sertés 2 darab eladó Csillag-30. 1539

2 kövér. mangalica azonanra eladó Bő-szörmezyi-út 10. 79

Nemes. kanári madarak, jöhangúak eladók Közep-utca 3. 3000

Eladó. két darab 150 kilós hizott sertés Tócskört, Tasnádi-u. 3. 2988

Felős. tehenc és két konyhakre-denc eladó Danczinger, Mo-nostor-pályi-út 26. 1529

ELADÓ FÖLD

Nagyveszén. 23 hold búzatermő föld eladó. Értekezni Dézsi András-u. 20. szám. 1526

Eladó. város alatt, kövesút mellett, 30 holdas tanvasföld esztá-sági épületekkel. Értekezni: ni Gazdak Bankjában. 394

Kiadó. vagy eladó Kőntöskertben, Gátsor 3. sz két hold föld konyhakertészetnek 2 szobás lakással. Gazdak Bankja. Kossuth-utca. 336

ELADÓ HÁZ

Eladó. több adómentes kis ház tele-pen részletfizetéssel is. Érte-kezhetni Gazdak Bankja. Kossuth-utcán. 305

Rákóczi-utca 52. szám alatt ötszobás családi ház nagy kerttel eladó. Értekezni Miklós-utca 46. 151

Modern. kettő, háromszobás családi lakóházak a Poroszlai-utca-n kedvező részletfizetések mel-lett eladók. Értekezni Tócs-és Bebestyén részvénytárs-ságnál, Fűrdő-utca 2. szám. 4273

Modern. tiszta, alapincézett, kétszobás, konyhas lakás esendes hely-tyen pince-kamrával, Pa-viljon-aktanya közelében ki-adó. Jövőzű kut, zölgé-gyümölcs- és virágos kert. Reujter-u. 14. 150

Modern. több adómentes kis ház tele-pen részletfizetéssel is. Érte-kezhetni Gazdak Bankja. Kossuth-utcán. 305

Kétszer. kettőszobás úri lakással bíró ház sürösen eladó. Érte-kezhetni Mikos Kelemen-u. 11. szám. 1526

KÖLÖNFÉLE

Ejcserejénem. családi házamat nagyobb család házárt. Vörösmarthy 9 Kiszfogyasztási autó ugyan-ott eladó. 157

Szomokiu. kisebb alakú, teljesen új ál-lapotban olesón eladó Szent Anna 29. földszinti adva-rlakásban. 464

Rákóczi-utca. közelében lévő házam elcsere-lem kisebb. Cim a kiadóban. 378

Ény. sötétkék férfi téjkabát egy pár férfi kalcsni, barna és fehér boa muffal eladó Nyu-gati-u. 34. sz. 1499

Fehér. trüctöl levezető teknőc nyí-léi jutányosan eladó. Meg-tekinthető a kiadóban. 1487

Nemesi címerek. családifák, ósták, mindenféle heraldikai munkák, festéses szakszerden, művészi kettel-ben. Magoss György-ter 20. 1316

Eladó. ingószág. 150 kilós disznó azonanra el-adó. Monti szentes-utca 17. 390

Kövér. sertés 2 darab eladó Csillag-30. 1539

2 kövér. mangalica azonanra eladó Bő-szörmezyi-út 10. 79

Nemes. kanári madarak, jöhangúak eladók Közep-utca 3. 3000

Eladó. két darab 150 kilós hizott sertés Tócskört, Tasnádi-u. 3. 2988

Felős. tehenc és két konyhakre-denc eladó Danczinger, Mo-nostor-pályi-út 26. 1529

ELADÓ FÖLD

Nagyveszén. 23 hold búzatermő föld eladó. Értekezni Dézsi András-u. 20. szám. 1526

Kifogástalan. állapotban lévő frakk és szmó-king öltöny középértmérté-er-adó Dölk. Hatvan-utca 2. 377

Polytonógó. Meteor- és egy petró-ent-m-kályha eladó Bethlen (Zeb-)-kilenc. 2987

Vízvezeték nélküli. hóféhér, öntfűtő zomancos fürdőkád eladó Megtekin-hető Nagy vasúti kirokátá-ban. Csapo-kanyar. 400

Eladó. jókarban lévő több zsiros bo-dón Hunyadi-u. 24. házme-stermél. 2985

24-es. női koresolya, hintaszék el-adó Kossuth 60. kapu alatt. 1529

Petrofor. petrólaum gázfűző eladó. Megtekinthető délután 3-5-ig. 4 között Rákosi Jenő-u. 8. II. 3

Magyar Nemzeti Könyv-és Lapkiadóvállalat kiadása